# Gjennomgang av NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer

Juni 2010

Medietilsynet
NORWEGIAN MEDIA AUTHORITY

Til Kulturdepartementet

Medietilsynet viser til brev fra Kulturdepartementet av 20. oktober 2009 hvor tilsynet anmodes om å foreta en gjennomgang av NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer.

Formålet med gjennomgangen er å sikre at NRKs nye tjenester faller inn under allmennkringkasteroppdraget slik dette fremgår av NRK-plakaten og selskapsvedtektene.

Medietilsynets gjennomgang presenteres i denne rapporten.

Fredrikstad, 29. juni 2010

Gudbrand Guthus
direktør for konsesjon og tilsyn
(sign.)

Live Nermoen
rådgiver

Yngvar Kjus

# Innhold


1 Innledning ..... 7
1.1 Oppdraget ..... 7
1.1.1 Oppdragets bakgrunn ..... 7
1.1.2 Medietilsynets forståelse av oppdraget ..... 8
1.2 Premisser for Medietilsynets gjennomgang og vurderinger ..... 9
1.2.1 Tilknytning til virksomhet på tradisjonelle medieplattformer ..... 10
1.2.2 NRKs vedtekter ..... 11
1.2.2.1 Krav til NRK på nye medieplattformer ..... 12
1.2.2.2 NRKs øvrige vedtektsbestemmelser ..... 13
1.3 Informasjon om NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer ..... 14
1.4 Kategorisering av tjenestene ..... 15
2 Gjennomgang av NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer ..... 17
2.1 Internett ..... 17
2.1.1 Videreformidling av radio- og fjernsynskanalene ..... 17
2.1.2 Forlengelse av radio- og fjernsynsprogram ..... 19
2.1.3 Eget nettradio- og fjernsynstilbud ..... 21
2.1.4 Faste temaområder og målgrupper ..... 23
2.1.5 Interaktiv deltakelse ..... 27
2.1.5.1 Debattforum ..... 27
2.1.5.2 Spill ..... 28
2.1.5.3 Møtesteder og delingstjenester ..... 29
2.1.6 Databasetjenester ..... 31
2.1.6.1 Databasetjenester basert på redaksjonell virksomhet ..... 32
2.1.6.2 Spillelister og resultater ..... 33
2.1.6.3 Oppslagsverk og læremidler ..... 34
2.1.6.4 Nyttetjenester basert på samarbeid med eksterne ..... 36
2.1.7 Virksomhet på eksterne nettsider ..... 49
2.1.8 Informasjonssider om NRK-tilbud ..... 51
2.2 Mobile plattformer ..... 53
2.2.1 Mobil-tv/mobiltjenester som videreformidler innhold ..... 53
2.2.2 Mobiltjenester som er en del av redaksjonell virksomhet ..... 55

2.3 Digitalradio og -fjernsyn ..... 59
2.4 Leveranser til eksterne visningsplattformer ..... 63
3 Oppsummering og avsluttende bemerkninger ..... 65
3.1 Oppsummering ..... 65
3.2 Avsluttende bemerkninger ..... 65

Vedlegg: NRKs vedtekter, del II NRKs allmennkringkastingsoppdrag

# 1 Innledning

## 1.1 Oppdraget

### 1.1.1 Oppdragets bakgrunn

Medietilsynet ble i brev fra Kultur- og kirkedepartementet (nå Kulturdepartementet, heretter omtalt som departementet) av 20. oktober 2009 anmodet om å foreta en gjennomgang av NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer. I brevet fremgår følgende:

> *Formålet med gjennomgangen vil være å sikre at NRKs nye medietjenester faller inn under allmennkringkasteroppdraget slik dette fremgår av NRK-plakaten og selskapsvedtektene.*

Bakgrunnen for oppdraget er en sak mellom EFTAs overvåkingsorgan (EFTA Surveillance Authority, heretter omtalt som ESA) og Norge vedrørende finansieringen av NRK. Saken startet på bakgrunn av en klage fra TV 2 Interaktiv og TV 2 Nettavisen AS av 1. april 2003 om påstått kryss-subsidiering av NRKs tekst-tv og NRK.no. ESA startet en generell gjennomgang av det norske systemet for statsstøtte til allmennkringkasting, det vil si lisensfinansieringen av NRK. Dialogen mellom ESA og Norge foregikk parallelt med at Europakommisjonen iverksatte tilsvarende undersøkelser i flere EU-land. ESA kom frem til at finansieringen av NRK ikke var i tråd med EØS-avtalens statsstøtteregler. For at statsstøtte til allmennkringkasting skal være lovlig må en rekke vilkår være oppfylt, blant annet må det være etablert en klar offisiell definisjon av hvilke tjenester som omfattes av allmennkringkasteroppdraget og som således har krav på offentlig støtte.[1]

ESA kom med en uttalelse i saken 8. juli 2009 (Dec. No 306/09/COL). ESA anmodet norske myndigheter om å sette i verk en rekke tiltak når det gjaldt finansieringen av NRK, blant annet at det skulle foretas en gjennomgang av NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer. Av ESAs brev heter det blant annet:

> *Furthermore, the Authority requests the Norwegian authorities to put in place measures in order to ensure that the Media Authority will examine all NRK's existing services on the new media platforms and assess whether they fall within the public service remit.* (s. 40)

I svarbrev til ESA 13. oktober 2009 godtar departementet ESAs pålegg:

> *The Media Authority drafts an annual report on the public service activities of the NRK. The report for the year 2009 will include an assessment of the existing service offered by the NRK on new media platforms. The public service remit as formalized in the new company statutes, in particular article 17, will constitute the formal basis for this assessment.* (s. 2)

[1] Det vises her til ESAs vedtak i saken i brev av 3. februar 2010, samt omtale av saken i St.meld. nr. 30 *Kringkasting i en digital fremtid* (2006-2007) s. 101.

I brev av 3. februar 2010 avsluttet ESA saken, men forutsatte blant annet følgende:

> *Third, with regard to the proposal for scrutiny of NRK's current activities by the Media Authority with the view to assessing whether they fall within the public service remit, the Norwegian authorities have made a commitment to instruct the Media Authority to carry out an assessment and to include it in the annual report on the public service activities of NRK for the year 2009. This evaluation will be made on the basis of the newly adopted NRK's Company Statutes. The Norwegian authorities have informally indicated that this report will be published in May-June 2010.* (Dec. No 36/10/COL, s. 3)

### 1.1.2 Medietilsynets forståelse av oppdraget

Oppdraget er å vurdere om NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer faller inn under allmennkringkasteroppdraget slik dette fremgår av NRKs vedtekter §§ 12 til 17, med spesiell vekt på § 17 (jf. brev til ESA fra departementet av 13. oktober 2009).

Departementet uttalte i etatsstyringsmøte 20. november 2009 at Medietilsynet kun skal gjøre en vurdering av om NRKs tjenester kan sies å falle innenfor allmennkringkasteroppdraget, og at det ikke skal gjøres en vurdering av tjenestenes eventuelle konkurransebegrensende effekter.

Prosedyre for forhåndsgodkjenning av nye NRK-tjenester vil kun omfatte tjenester som vil utgjøre en vesentlig endring av allmennkringkastingstilbudet.[2] I e-post av 21. juni 2010 opplyser departementet om at Medietilsynets gjennomgang av NRKs eksisterende tjenester må ses i sammenheng med forhåndsgodkjenningsprosedyren på dette punkt. Dette innebærer at Medietilsynet også kan legge vesentlighetsvurderinger til grunn i sin gjennomgang av NRKs eksisterende tjenester på nye plattformer.

Gjennomgangen av de eksisterende tjenestene er en engangsforeteelse som gjennomføres for å sikre at også de tjenestene som er introdusert før prosedyren for forhåndsgodkjenning igangsettes, faller innenfor allmennkringkasteroppdraget.

Medietilsynet gjennomgår alle NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer, inkludert tjenester som ble introdusert før 1. mai 2010. Da ble endringen i kringkastingsforskriften om prosedyre for forhåndsgodkjenning av nye NRK-tjenester iverksatt. Unntak gjelder for NRKs kommersielle tjenester, det vil si annonser/reklame, e-

[2] Prosedyre for forhåndsgodkjenning av nye tjenester i NRKs allmennkringkasteroppdrag ble tatt inn i forskrift om kringkasting 23. april 2010 med virkning fra 1. mai 2010. Forhåndsgodkjenningsprosedyren innebærer at NRK må søke om tillatelse til å innlemme nye tjenester i sitt allmennkringkasteroppdrag. Dette omfatter tjenester som vil utgjøre en vesentlig endring av det eksisterende allmennkringkastingstilbudet. http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-19970228-0153.html#map006

handel, sponsing og varehandel/salg av spin-off-produkter. Disse tjenestene finansieres ikke med lisensmidler, og faller ikke inn under allmennkringkasteroppdraget.[3]

I e-post av 11. februar 2010 til Medietilsynet presiserer departementet at oppgaven gjelder gjennomgang av nåværende NRK-tilbud på alle relevante medieplattformer, ikke bare tilbudet på Internett. Dette forstår Medietilsynet som tilbudet på Internett, mobile plattformer, digitalradio og digital-tv. De tre hovedkanalene på henholdsvis radio og fjernsyn regner Medietilsynet ikke som en del av oppgaven, blant annet fordi de eksisterte før det digitale bakkenettet.

NRKs tilbud på Internett og andre relevante plattformer er omfattende, og Medietilsynet gjør i utgangspunktet overordnede vurderinger av kategorier av tjenester. Der det er relevant vil tilsynet også gjøre nærmere vurderinger av om tjenestene kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag. I slike tilfeller kan det blant annet være relevant å vurdere om tjenestene utgjør en vesentlig endring av det eksisterende allmennkringkastingstilbudet, i samsvar med e-post fra departementet av 21. juni 2010 (gjengitt over).

Utgangspunktet for gjennomgangen er en oversikt NRK har utarbeidet over sitt tilbud på nye medieplattformer. Medietilsynets vurderinger og konklusjoner forholder seg til denne oversikten.

Medietilsynet har av praktiske hensyn valgt å presentere sine vurderinger i en egen rapport. Tilsynets vurderinger inngår altså ikke i Allmennkringkastingsrapporten 2009. Medietilsynet har orientert departementet om dette i brev av 18. mars 2010. I allmennkringkastingsrapporten vurderer Medietilsynet om NRK innfrir sitt allmennkringkasteroppdrag slik det fremgår av vedtektene. I gjennomgangen av NRKs eksisterende tjenester tar Medietilsynet utgangspunkt i hele NRKs tilbud på nye plattformer, og vurderer om NRK tilbyr tjenester som faller utenfor oppdraget slik det er definert i vedtektene.

Medietilsynet har forstått det slik at denne rapporten har status som en rådgivende uttalelse på linje med Medietilsynets vurderinger av NRK i allmennkringkastingsrapporten, og at det er departementet som forestår den videre oppfølgingen av Medietilsynets gjennomgang og vurderinger.

## 1.2 Premisser for Medietilsynets gjennomgang og vurderinger

Frem til 2004 var NRKs oppgaver ikke formulert som forpliktende krav til institusjonen. I generalforsamling 14. juni 2004 ble det i NRKs vedtekter innført programkrav til NRK som allmennkringkaster. I 2007 varslet departementet opprettelsen av en NRK-plakat som skulle

[3] For en oversikt over NRK-tjenester som ikke kan være lisensfinansierte, se: http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/tema/medier/kringkasting/NRK-tjenester-utenfor-allmennkringkastingsoppdraget.html?id=601126

gi et samlet uttrykk for NRKs samfunnsoppdrag. NRK-plakaten ble behandlet i Stortinget 29. mai 2009. I generalforsamling 29. juni 2009 ble NRKs vedtekter endret og NRK-plakaten ble i sin helhet innarbeidet i vedtektene.[4] Mens de tidligere vedtektene formulerte innholdskrav kun for NRKs virksomhet på de tre hovedkanalene på henholdsvis radio og fjernsyn, formulerer de nye vedtektene NRKs oppdrag på flere plattformer.

### 1.2.1 Tilknytning til virksomhet på tradisjonelle medieplattformer

NRK har gjennom selskapets tidligere vedtekter hatt innholdskrav knyttet til sin virksomhet på radio og fjernsyn. Vedtektene har stilt krav til hva NRKs programtilbud på radio og fjernsyn i det minste skal inneholde, men har ikke gitt noen redaksjonelle føringer på NRKs programvirksomhet utover dette. NRK har med andre ord hatt frihet til selv å avgjøre hvilket innhold sendingene skulle ha utover de vedtektsfastsatte minstekravene. Medietilsynet skal nå vurdere om NRKs tjenester på nye plattformer kan inngå i allmennkringkasteroppdraget, og således hvilke tjenester NRK kan bruke lisensmidler på. Medietilsynet mener det er rimelig at tjenester på nye plattformer som er nært forbundet med NRKs redaksjonelle virksomhet på radio og fjernsyn kan inngå i allmennkringkasteroppdraget gjennom denne tilknytningen, også der hvor tjenestene ikke har tydelig relevans for spesifikke innholdskrav i NRKs vedtekter. Denne tilknytningen kan blant annet være relevant for vurderingen av tjenester på internett som fungerer som hjemmesider for radio- og fjernsynsprogram.

Medietilsynet legger til grunn at vedtektene ikke innskrenker NRKs virksomhet i forhold til hva NRK tradisjonelt har tilbudt, og at tradisjonell virksomhet skal kunne overføres til nye plattformer. Dette innebærer at allmennkringkasteroppdraget også kan omfatte tjenester som ikke er redaksjonelt tilknyttet bestemte radio- og fjernsynsprogram, men som tradisjonelt har inngått i oppdraget. Det kan gjelde informasjonsformidling som har daglig relevans for store deler av befolkningen og/eller som har særskilt relevans for sikkerhet og beredskap, og som derfor har inngått i NRKs allmennkringkasteroppdrag. Medietilsynet finner støtte for en slik forståelse i St.mld. nr. 30 *Kringkasting i en digital fremtid*, som er med på å legge premissene for NRKs vedtekter. Her fremgår det at de overordnede kravene til NRKs allmennkringkastingstilbud skal *"gis samme anvendelse både for tradisjonell programvirksomhet og nye medietjenester"* (St.mld. nr. 30, 2006-2007, s. 106).

Medietilsynet presiserer at det går en grense for hvor langt Internett-tjenester med tilknytning til radio- og fjernsynsprogrammer kan videreutvikles til mer selvstendige tjenester, og likevel sies å falle inn under allmennkringkasteroppdraget. Medietilsynet gjør i gjennomgangen helhetlige vurderinger av slike mer selvstendige tjenester hvor følgende momenter blir tillagt vekt: I hvilken grad tjenesten er i tråd med vedtektene, i hvor stor grad videreutviklingen av tjenesten fremstår som løsrevet fra den redaksjonelle virksomheten på radio og fjernsyn og i

[4] For en oversikt over NRK-relatert regelverk, se: http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/tema/medier/kringkasting/kringkasting---regelverk.html?id=86810

hvor stor grad tjenestens temaområde har vært en vesentlig del av den tradisjonelle allmennkringkastervirksomheten.

Gjennomgangen av NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer må ses i sammenheng med implementeringen av en prosedyre for forhåndsgodkjenning av nye tjenester i NRKs allmennkringkasteroppdrag. Ved vurdering av om en tjeneste må forhåndsgodkjennes skal det blant annet legges vekt på om den nye tjenesten skiller seg vesentlig fra andre tjenester som allerede tilbys innenfor allmennkringkastingstilbudet. På samme måte mener Medietilsynet at slike vesentlighetsvurderinger kan spille inn i gjennomgangen av NRKs allerede eksisterende tjenester på nye medieplattformer. Dette samsvarer med e-post fra departementet av 21. juni 2010, se punkt 1.1.2.

### 1.2.2 NRKs vedtekter

NRKs vedtekter formulerer hovedsaklig krav til hva NRK skal tilby innenfor allmennkringkasteroppdraget, men vedtektene formulerer også krav til hva NRK ikke kan gjøre. NRKs vedtekter er vedlagt denne rapporten.

Ved gjennomgangen av om NRKs tjenester på nye medieplattformer kan inngå i allmennkringkasteroppdraget gjør Medietilsynet en vurdering av hvorvidt tjenestene har tematisk relevans for vedtektene. Samtidig gjør Medietilsynet en vurdering av om tjenestene er i strid med vedtektsbestemmelser som formulerer hva NRK ikke kan gjøre. Tjenester som har tematisk relevans for vedtektene kan ikke inngå i allmennkringkasteroppdraget dersom de strider med krav som fremgår av disse bestemmelsene.

Vedtektene §§ 12 d. og 16 er eksempler på vedtektsbestemmelser som formulerer hva NRK ikke kan gjøre, og fungerer således som grunnleggende premisser for Medietilsynets gjennomgang og vurderinger. Vedtektene §§ 12 d. og 16 lyder som følger:

> *§ 12 d. NRK skal være redaksjonelt uavhengig. NRK skal verne om sin integritet og sin troverdighet for å kunne opptre fritt og uavhengig i forhold til personer eller grupper som av politiske, ideologiske, økonomiske eller andre grunner vil øve innflytelse på det redaksjonelle innholdet. Virksomheten skal preges av høy etisk standard og over tid være balansert. Saklighet, analytisk tilnærming og nøytralitet skal etterstrebes, jf. bl.a. prinsippene i Redaktørplakaten, Vær Varsom-plakaten og Tekstreklameplakaten.*
>
> *§ 16 NRKs allmennkringkastingstilbud skal være ikke-kommersielt*
>
> *a. NRKs redaksjonelle avgjørelser skal ikke være styrt av kommersielle hensyn.*
>
> *b. NRKs allmennkringkastingstilbud på radio, fjernsyn og tekst-tv skal være reklamefritt og skal ikke inneholde spesielle salgsfremmende henvisninger til konsernets kommersielle tjenester og produkter.*

*c. NRK kan ha reklame på Internett, med unntak for nettsider som har barn som målgruppe. NRK skal tilstrebe et tydeligst mulig skille mellom allmennkringkastingstilbudet og kommersielle tjenester tilbudt på Internett. Nedlastningstjenester som tilbys innenfor allmennkringkastingstilbudet skal ikke inneholde reklameinnslag. Det bør utvises særlig varsomhet med å tilby innhold som utsetter publikum for kommersielt press. Dette gjelder særlig for programmer som er rettet mot barn og unge.*

*d. Lisensmidler og andre offentlige inntekter skal ikke subsidiere kommersielle aktiviteter. Det skal være et klart regnskapsmessig og driftsmessig skille mellom NRKs kommersielle aktiviteter og allmennkringkastingsvirksomheten.*

*e. NRKs allmennkringkastingstilbud, både i tradisjonell programvirksomhet og i form av nye medietjenester, skal hovedsakelig finansieres ved kringkastingsavgift.*

*f. NRK skal kunne videreutvikle kommersielle tjenester som generer overskudd som bidrar til å finansiere allmennkringkastingstjenester. Den forretningsmessige virksomheten skal være forenelig med de krav til kvalitet og integritet som gjelder for NRK.*

#### 1.2.2.1 Krav til NRK på nye medieplattformer

Ved gjennomgangen av NRKs nye tjenester vurderer Medietilsynet i første rekke om tjenestene har relevans for vedtektsbestemmelser som formulerer krav til NRKs virksomhet på nye plattformer. Denne typen krav finnes i §§ 13 d, 14 h. og 17:

*§ 13 d. NRK skal være til stede på, og utvikle nye tjenester på alle viktige medieplattformer for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud.*

*§ 14 h. NRK skal formidle kulturarven i Norge. Arkivene til NRK er en del av denne. NRK skal arbeide for å digitalisere og tilgjengeliggjøre disse arkivene for befolkningen. Arkivtilbudet skal i hovedsak være gratis tilgjengelig.*

*§ 17 NRK skal ha et attraktivt innholdstilbud på Internett, mobil-tv mv.*

*a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:*

- *Nasjonale og internasjonale nyheter*
- *Et eget regionalt nyhets- og innholdstilbud*
- *Egenutviklet innhold for barn og unge*
- *Fakta- og bakgrunnsinformasjon for nyheter, debatt og aktuelle samfunnsspørsmål*
- *Kunst og kultur*
- *Sport og underholdning*
- *Tjenester og spill som stimulerer til interaktiv deltakelse*

*b. NRK skal gjøre flest mulig av sine radio- og fjernsynssendinger tilgjengelig på Internett, både ved samtidig distribusjon og som arkivtjeneste for nedlasting og/eller individuell avspilling. NRK skal herunder minimum gjøre tilgjengelig hele sin egenproduserte sendeflate fra de siste sju dager som arkivtjeneste, forutsatt at dette ikke innebærer uforholdsmessig høye*

*kostnader. NRK skal etterstrebe at også mest mulig av den øvrige sendeflaten fra siste sju dager gjøres tilgjengelig som arkivtjeneste.*

*c. NRKs programtilbud på Internett skal som hovedregel være gratis. Bruksavhengige kostnader som knyttes til programtilbudet skal likevel kunne kreves dekket ved brukerbetaling*

*d. Bestemmelsene i forrige ledd skal ikke være til hinder for at NRK tilbyr programmer som kommersielle utgivelser. Slike utgivelser er ikke å anse som del av allmennkringkastingstilbudet og skal ikke ha et omfang som undergraver hovedprinsippet om at NRKs programtilbud på Internett skal være gratis.*

*e. NRK skal stimulere til kunnskap, forståelse og bruk av andre medieplattformer blant brukere i alle aldre.*

Vedtektene § 17 a. formulerer konkrete innholdskrav til NRKs tilbud på Internett. NRKs vedtekter inneholder ingen slike spesifikke innholdskrav til andre relevante plattformer, som mobil-tv mv.

Selv om det kun er bestemmelsene i §§ 13 d., 14 h. og 17 som tydelig gir NRK et oppdrag på nye medieplattformer, vurderer Medietilsynet også om tjenestene har relevans for de øvrige vedtektsbestemmelsene.

Medietilsynet rettet 19. mai 2009 en henvendelse til departementet vedrørende tilsynet med NRK etter at NRK-plakaten skulle innlemmes i vedtektene. Blant annet ønsket tilsynet å få avklart hvilken del av NRKs programtilbud Medietilsynet skal basere sitt tilsyn på når det gjelder innfrielsen av kravene i plakatens pilar 3 og 4, som tilsvarer §§ 14 og 15 i vedtektene. Departementet svarte på dette i brev av 26. oktober 2009. Her går det blant annet frem at selv om pilar 6 (vedtektene § 17) setter opp konkrete krav for tilbudet på Internett, utelukker ikke dette at innholdet på nrk.no kan være en del av vurderingsgrunnlaget for flere av punktene under pilar 3 og 4.

Medietilsynet forstår dette slik at selv om det er § 17 som formulerer de tydeligste kravene til NRKs virksomhet på Internett, så må alle vedtektsbestemmelsene ses i sammenheng. Ved vurderingen av hvorvidt en tjeneste faller inn under allmennkringkasteroppdraget vil Medietilsynet derfor først se hen til § 17, og dernest vurdere tjenesten opp mot vedtektene for øvrig. En slik forståelse er også i tråd med departementets uttalelser i brev til ESA av 13. oktober 2009: *The public service remit as formalized in the new company statutes, in particular article 17, will constitute the formal basis for this assessment.*

#### 1.2.2.2 NRKs øvrige vedtektsbestemmelser

NRKs vedtekter for øvrig inneholder en rekke forskjelligartede oppgaver som formuleres på ulike nivåer. Det går et skille mellom innholdsmessige krav til NRKs tilbud og krav til NRKs formidlingen av tilbudet.

Det går også et skille mellom overordnede og mer spesifikke krav. Mange av vedtektsbestemmelsene har karakter av å være overordnede, mens noen er mer spesifikke og formulerer tydeligere oppgaver som NRK skal oppfylle.

I vurderingene av om NRKs tjenester faller inn under allmennkringkasteroppdraget vurderer Medietilsynet først om tjenestene har relevans for de mer spesifikke kravene som fremgår av vedtektene. Overordnede krav kan også inngå i helhetsvurderingen av om en tjeneste faller inn under allmennkringkasteroppdraget.

## 1.3 Informasjon om NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer

Ved gjennomgangen av NRKs eksisterende medietjenester har Medietilsynet tatt utgangspunkt i informasjon fra NRK om det faktiske tilbudet på Internett og andre relevante medieplattformer. Informasjonen fra NRK har hovedsakelig bestått av en oversikt med informasjon om tjenester innenfor kategoriene:

- *Nyheter, kultur, samfunn, underholdning*
- *Sport*
- *Ungdomstilbud*
- *Minoritetstilbud*
- *Barnetilbud*
- *Distribusjon av TV- og radioinnhold*
- *Nyttetjenester og lignende*
- *Mobiltilbud*
- *TV-/radiooversiktstilbud*
- *Undervisningstilbud*
- *Nærvær på globale plattformer*
- *Leveranser til eksterne*

Til sammen inkluderer oversikten omlag 120 tjenester av ulik art og omfang. Ifølge NRK er det en forenklet oversikt over NRKs tilbud, ettersom NRK har flere hundre millioner enkeltnettsider som fordeler seg på de ulike stoffområdene.

Medietilsynet har bedt NRK om utfyllende informasjon ved behov.

I redegjørelsen fra NRK fremgår det at flere av tjenestene er under utvikling og at nye funksjoner planlegges. Medietilsynet vurderer her tjenestene slik de fremstår ved denne rapportens utarbeidelse, det vil si mai/juni 2010.

## 1.4 Kategorisering av tjenestene

For å gjennomføre en oversiktlig gjennomgang av NRKs mangfoldige tjenester på nye medieplattformer er det nødvendig å sortere tjenestene. Medietilsynets øverste inndeling følger medieplattformene, som behandles i følgende rekkefølge: Internett, mobile plattformer, digital-tv/digitalradio, samt visningsplattformer hos eksterne aktører.

Når det gjelder NRKs tjenester på Internett har Medietilsynet delt disse inn i kategorier av type tjenester. Mange av tjenestene er likeartet i sin form og Medietilsynet finner det hensiktsmessig å gjøre en samlet vurdering av dem. Medietilsynet har sortert tjenestene som fremgår av NRKs oversikt i de ulike kategoriene.

Tjenestene som behandles under de ulike kategoriene, kan anses som eksempler på tjenester innenfor sin kategori. Tjenester i samme kategori kan også være forskjelligartede. Deres ulike elementer, utforming og formål bidrar til at flere tjenester trenger individuell vurdering.

Medietilsynet har delt NRKs tjenester på Internett inn i åtte hovedkategorier. Kategoriseringen har forsøkt å samle tjenester som har beslektet innhold og/eller er beslektet i sin relevans for vedtektene. Tilsynet benytter følgende hovedkategorier:

- *Videreformidling av radio- og fjernsynskanalene*

  Med videreformidling av radio- og fjernsynskanalene menes tilgjengeliggjøring av radio- og fjernsynsprogram på Internett.

- *Forlengelse av radio- og fjernsynsprogram*

  Med forlengelse av radio- og fjernsynsprogram mener Medietilsynet innhold på Internett som har direkte utspring i NRKs radio- og fjernsynsprogram. Typiske eksempler her er hjemmesidene for NRKs mange program.

- *Eget nettradio- og fjernsynstilbud*

  Radio- og fjernsynstilbud utviklet spesielt for Internett.

- *Faste temaområder og målgrupper*

  Faste temaområder og målgrupper forstår vi som Internettsider med redaksjonell behandling gjennom bruk av levende bilder, lyd og tekst innenfor faste temaområder i NRKs virksomhet. Flere av de faste temaområdene og målgruppene er opplistet i NRKs vedtekter § 17 a.

- *Interaktiv deltakelse*

  Interaktiv deltakelse omfatter tjenester og spill som stimulerer til interaktiv deltakelse, jf. § 17 a., siste kulepunkt.

- *Databasetjenester*

Med databasetjenester menes tjenester som inneholder informasjon som er mindre behandlet og mer likeartet enn tradisjonelt redaksjonelt innhold. Formidlingen er oftest mer styrt av brukerne og deres individuelle interesser. Tjenestene kan også kalles nyttetjenester eller informasjonstjenester.

- *Virksomhet på eksterne nettsider*

  Med virksomhet på eksterne nettsider mener Medietilsynet NRKs tilstedeværelse og deltakelse på eksterne medieaktørers nettsider, som for eksempel Facebook og YouTube.

- *Informasjonssider om NRK-tilbud*

  Kategorien informasjonssider om NRK-tilbud omfatter internettsider med informasjon om ulike deler av NRKs tilbud.

Hver kategori utgjør et kapittel i rapporten. Flere av NRKs tjenester inneholder elementer som gjør at de i utgangspunktet kan sorteres i flere kategorier. Medietilsynet gjør i sin gjennomgang en vurdering av hvilken kategori tjenestene har sterkest tilknytning til og behandler tjenestene der.

Tjenester på andre relevante medieplattformer behandles i følgende kapitler:

- *Mobile plattformer*

  Med mobile plattformer mener Medietilsynet tjenester utviklet for mobil-tv, mobiltelefon og lignende.

- *Digital-tv/digitalradio*

  Med digital-TV/digitalradio mener Medietilsynet her NRKs digitale fjernsyns- og radiokanaler, samt digital tekst-tv.

- *Leveranser til eksterne visningsplattformer*

  Med leveranser til eksterne mener Medietilsynet her innholdstilbud som NRK leverer vederlagsfritt til eksterne virksomheter, som for eksempel Flytoget.

# 2 Gjennomgang av NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer

## 2.1 Internett

### 2.1.1 Videreformidling av radio- og fjernsynskanalene

I kategorien *videreformidling av radio- og fjernsynskanalene* sorterer Medietilsynet tjenester som tilgjengeliggjør radio- og fjernsynsprogram på Internett.

**Tjenester i denne kategorien**

Av de tjenester som NRK har rapportert om til Medietilsynet sorterer følgende under *videreformidling av radio- og fjernsynskanalene*. NRKs beskrivelse av tjenestene står i kursiv:

- Mánáid-TV
  *Samiskspråklig Nett-TV for barn. Ca 12 000 unike brukere i måneden.*
  *nrksuper.no/super/program/manaidtv*
- Nett-TV
  *Nær 100 000 ulike enkeltprogrammer/klipp fordelt på 895 serier/programkategorier. Opp mot 1,5 millioner unike brukere i måneden. nrk.no/nettv*
- Nettradio
  *Alle NRKs 15 radiokanaler sendes direkte i NRK Nettradio. Så å si alle radioprogrammer sendt i hovedkanalene P1, P2 og P3 siste 3 uker - nær 2000 timer - er til en hver tid tilgjengelig i opptak. Opp mot 300 000 unike brukere i måneden.*
  *nrk.no/radio*
- TekstTV
  *Alle Tekst-TVsidene kan sees også på nett. Ca 25 000 unike brukere i måneden. Brukes av mange eldre. nrk.no/teksttv*
- Podkast
  *Podkaster er lyd- eller videofiler publikum kan laste ned til sin egen lyd-/videospiller (f.eks. iPod) eller mobiltelefon. NRKs podkasttilbud omfatter 15 TV-serier og 82 radioprogrammer som oppdateres daglig eller ukentlig. Opp mot 200 000 brukere i måneden. nrk.no/podkast*

- BitTorrent
  *BitTorrent er et fildelingssystem for å distribuere filer. Prinsippet brukes til å distribuere piratkopiert musikk, men er også et kraftig verktøy for å spre store filer til mange samtidig. NRK har ønsket å tilby et lovlig og rettighetsklarert innhold for publikum. I første omgang er tilbudet et eksperiment med distribusjonsformen, men med sikte på å utvide tilbudet i 2010 og 2011. Til nå er det lagt ut 142 ulike programmer til nedlasting, mest populært er Bergensbanen - minutt for minutt, Der ingen skulle tru, 330-skvadronen og Kometkameratene.*
  *video.nrkbeta.no/torrents*

**Medietilsynets vurdering**

Flere av NRKs vedtekter pålegger NRK å tilgjengeliggjøre sitt programtilbud på Internett og nye plattformer. Kravene til formidling fremgår av §§ 17 b., 14 h., 13 og 13 d.:

> *§ 17 b. NRK skal gjøre flest mulig av sine radio- og fjernsynsprogrammer tilgjengelig på Internett, både ved samtidig distribusjon og som arkivtjeneste for nedlasting og/eller individuell avspilling. NRK skal herunder minimum gjøre tilgjengelig hele sin egenproduserte sendeflate fra de siste sju dager som arkivtjenester, forutsatt at det ikke innebærer uforholdsmessige høye kostnader. NRK skal etterstrebe at også mest mulig av den øvrige sendeflaten fra de siste sju dager gjøres tilgjengelig som arkivtjeneste.*
>
> *§ 14 h. NRK skal formidle kulturarven i Norge. Arkivene til NRK er en del av denne. NRK skal arbeide for å digitalisere og tilgjengeliggjøre disse arkivene for befolkningen. Arkivtilbudet skal i hovedsak være gratis tilgjengelig.*
>
> *§ 13 NRK skal være allment tilgjengelig.*
>
> *§ 13 d. NRK skal være til stede på, og utvikle nye tjenester på alle viktige medieplattformer for å nå bredest ut med sitt samlede programtilbud.*

NRKs tjenester som sorterer under denne kategorien kan bidra til tilgjengeliggjøring av NRKs programmer på Internett, og har således tydelig forankring i vedtektene.

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenestene i kategorien *videreformidling av radio- og fjernsynskanalene* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

### 2.1.2 Forlengelse av radio- og fjernsynsprogram

Med *forlengelse av radio- og fjernsynsprogram* mener Medietilsynet innhold på Internett som har redaksjonell tilknytning til NRKs radio- eller fjernsynsprogram. Typiske eksempler her er hjemmesidene for NRKs mange programmer.

**Tjenester i denne kategorien**

NRKs innrapporterte tjenester som sorterer under kategorien *forlengelse av radio- og fjernsynsprogram* kan deles i to; *hjemmesider for alle program* og *hjemmesider for spesifikke program*. Den første kategorien er overordnet informasjon om det omfattende tilbudet av hjemmesider for hele 3610 ulike radio- og fjernsynsprogrammer. Foruten denne generelle beskrivelsen nevner NRK også hjemmesider for noen spesifikke program. NRKs beskrivelser av tjenestene står i kursiv.

Hjemmesider for alle program:

- Hjemmesider for program
  *Programinformasjon og andre liknende tilbud for 3610 ulike program. Blir oppdatert fortløpende med sendetidspunkt, video- og lydopptak og artiklar fra redaksjonene.*
  *www.nrk.no/tv og www.nrk.no/radio*

Hjemmesider for spesifikke program:

- Lydverket
  *Musikkmagasin med anmeldelser, nyhetsblogg og eksklusive musikkvideoer og liveopptak fra norske og internasjonale artister. Ca 100.000 unike brukere i måneden.*
  *www.nrk.no/lydverket*
- Filmpolitiet
  *Filmpolitiet er NRKs nye magasin for skjermunderholdning - film, spill og serier. Dataspill og film er beslektede medier med mange likhetstrekk. Tilbudet består hovedsaklig av videoanmeldelser og en subjektiv nyhetsblogg. I tillegg er en større grad av interaksjon med brukerne under utvikling. Redaksjonen er innholdsleverandører til nett (nrk.no og p3.no) radio (P3 og P1) og TV (Tekno NRK 2, Førkveld NRK 1)*
  *Kjernemålgruppa er unge mellom 15-30. Lanseres mai 2010.*
- Juntafil
  *Sex- og samlivsopplysningsnettsted for ungdom, drevet i samarbeid med Senter for ungdomshelse, samliv og seksualitet. Sexleksikon, spørsmål og svar.*
  *Ca 20 000 unike brukere i måneden. www.juntafil.no*
- Blogger

  *10-20 blogger for ulike programmer på NRK Super, for eksempel Krem Nasjonal.*
  *nrksuper.no/kremnasjonal*

Dette tilbudet er svært omfattende, og flere av hjemmesidene inneholder elementer som også sorterer under andre kategorier. Dette innebærer at enkelte elementer av disse tjenestene vurderes i andre kapitler. Det vises i denne sammenhengen til punkt 2.1.6 om *databasetjenester*.

**Medietilsynets vurdering**

NRKs oversikt inkluderer både generell informasjon om NRKs hjemmesider og informasjon om hjemmesider for spesifikke program. Når det gjelder hjemmesidene for de spesifikke programmene, *Juntafil*, *Lydverket*, *Filmpolitiet* og programmene tilknyttet *Blogger*, finner Medietilsynet at disse har tematisk relevans for vedtektene § 17 a. henholdsvis tredje og femte kulepunkt:

> *§ 17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst ha et løpende oppdatert tilbud av:*
> - *Egenutviklet innhold for barn og unge*
> - *Kunst og kultur*

Når det gjelder NRKs hjemmesider for program generelt, mener Medietilsynet at disse kan falle inn under allmennkringkasteroppdraget gjennom den redaksjonelle tilknytningen til programmene, jf. denne rapportens punkt 1.2.1. Hjemmesidene tar utgangspunkt i det redaksjonelle oppdraget til NRKs programmer og kan være en videreutvikling og forlengelse av dette programtilbudet.

NRKs tjenester som er en forlengelse av radio- og fjernsynsprogram kan også knyttes til noen av de mer overordnede kravene i vedtektene. I NRKs vedtekter § 13 heter det at:

> *§ 13 NRK skal være allment tilgjengelig*
>
> *§ 13 d. NRK skal være til stede på, og utvikle nye tjenester på alle viktige medieplattformer for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud.*

NRKs tjenester i denne kategorien bidrar til å fremvise og tilgjengeliggjøre NRKs programtilbud.

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenestene i kategorien *forlengelse av radio- og fjernsynsprogram* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

### 2.1.3 Eget nettradio- og fjernsynstilbud

Denne kategorien omfatter tjenester som både formidler innhold fra NRKs radio- og fjernsynsprogrammer og innhold utviklet spesielt for Internett.

#### Tjenester i denne kategorien

Av de tjenester som NRK har rapportert om til Medietilsynet sorterer følgende under *eget nettradio- og fjernsynstilbud*. NRKs beskrivelser av tjenestene står i kursiv:

- Super-TV
  *Egen nett-TV for barn med et stort programtilbud for barn, hovedsakelig basert på NRK Super. Ca 110 000 unike sidevisninger i uken. nrksuper.no/super/tv*
- Super-Radio
  *Egen radiospiller for barn med et stort programtilbud for barn, også tilgjengelig på DAB. nrksuper.no/super/radio*
- P3TV
  *Videotjeneste med ungt nettTV-innhold fra P3-universet.*
- P3 Radioresepsjonen
  *24-timers kanal med verbalinnhold fra programmet radioresepsjonen. Tilgjengelig kun på nett og via smarttelefon.*
- P3 Pyro
  *24-timers musikkanal for rock og metal. Tilgjengelig kun på nett og via smarttelefon.*
- P3 National Rap Show
  *24-timers musikkanal for Hiphop og R'n'B. Tilgjengelig kun på nett og via smarttelefon.*
- P3 Urørt
  *Nettradiokanal som serverer det beste fra urørtbasen, 24 timer i døgnet.*

#### Medietilsynets vurdering

Av vedtektene § 13 d. fremgår følgende:

> *§ 13 d. NRK skal være til stede på, og utvikle nye tjenester på alle viktige medieplattformer for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud.*

Vedtektene § 13 d. tydeliggjør at NRK skal være til stede på alle viktige medieplattformer for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud. Medietilsynet forstår denne vedtektsbestemmelsen slik at NRK skal bruke Internett og andre plattformer til å formidle allerede eksisterende programinnhold. En stor del av innholdet på NRKs egne nettradio- og fjernsynstilbud er en videreformidling av innhold fra NRKs radio- og fjernsynssendinger. Denne delen av innholdet kan inngå i allmennkringkasteroppdraget med relevans for

vedtektene § 13 d. *P3 Radioresepsjonen* er blant tjenestene som gjør dette og som slik relevant for oppfyllelsen av § 13 d.

Det fremgår av vedtektene § 17 a. at NRK skal ha et Internett-tilbud ikke bare i tekst, men også i levende bilder og lyd. Dette tydeliggjør at NRK kan tilby et egenutviklet radio- og fjernsynstilbud på Internett. Vedtektene § 17 a. formulerer spesifikke innholdskrav for dette tilbudet:

> *§ 17 NRK skal ha et attraktivt innholdstilbud på Internett, mobil-tv mv.*
> *a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:*
> - *Nasjonale og internasjonale nyheter*
> - *Et eget regionalt nyhets- og innholdstilbud*
> - *Egenutviklet innhold for barn og unge*
> - *Fakta- og bakgrunnsinformasjon for nyheter, debatt og aktuelle samfunnsspørsmål*
> - *Kunst og kultur*
> - *Sport og underholdning*
> - *Tjenester og spill som stimulerer til interaktiv deltakelse*

*Super-TV* og *Super-Radio* er relevant for § 17 a. tredje kulepunkt som pålegger NRK å tilby egenutviklet innhold for barn.

De øvrige tjenestene – *P3TV*, *P3 Pyro*, *P3 National Rap Show* og *P3 Urørt* – er knyttet til NRKs ungdomskanal NRK P3 og er slik relevante for § 17 a. tredje kulepunkt som pålegger NRK å tilby egenutviklet innhold for unge. Tjenestene er også relevante for § 17 a. femte og sjette kulepunkt, som pålegger NRK å ha et tilbud av kunst og kultur, samt sport og underholdning på Internett. Når det gjelder *P3 Pyro*, *P3 National Rap Show* og *P3 Urørt* er det særlig tjenestenes musikktilbud som er relevant for kravet til kunst og kultur.

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenestene i kategorien *eget nettradio- og fjernsynstilbud* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

### 2.1.4 Faste temaområder og målgrupper

Denne kategorien omfatter NRKs tjenester på Internett med redaksjonell behandling av faste temaområder og målgrupper. De faste temaområdene og målgruppene er oppgitt i NRKs vedtekter § 17 a., med unntak av tilbud til den samiske befolkningen.

**Tjenester i denne kategorien**

Av de tjenester som NRK har rapportert om til Medietilsynet sorterer følgende under *faste temaområder og målgrupper*. NRKs beskrivelser av tjenestene står i kursiv:

Nasjonale og internasjonale nyheter:

- Nyheter: Norge og Verden
  *NRKs nyhetstilbud på nett. Mellom 1,5 og 2 millioner unike brukere i måneden.*
  *www.nrk.no*
- Supernytt (hører også inn under tilbud til barn)
  *Nyheter for barn - innslag fra nyhetssendinger for barn 4 ganger ukentlig.*
  *nrksuper.no/super/supernytt*

Et eget regionalt nyhets- og innholdstilbud:

- Distriktsnyheter (hører også inn under nyheter)
  *Distriktsnyheter fra 12 lokale distriktsportaler. Mellom 1 og 1,5 millioner unike brukere i måneden. www.nrk.no/distrikt*

Egenutviklet innhold for barn og unge:

- NRK Super
  *NRKs barnesider. Opp mot 400 000 unike brukere i måneden. nrksuper.no*
- BarneTV-sidene
  *Nettsider for 4-8åringen. Spill, programsider og video. Relanseres august 2010.*
  *nrksuper.no/barnetv/*
- Mia/Biff
  *Manusbasert blogg der 6 barn legger ut videoer og bloggkommentarer. Siden modereres. Ca 1 million avspilte videoklipp i februar 2010.*
  *www.nrksuper.no/mia www.nrksuper.no/biff*
- P3.no
  *Et samlested for det unge nettilbudet fra NRK. Et interaktivt og opplevelsesorientert nettmagasin med hovedvekt på ung underholdning, ung kultur og ung virkelighet. Musikk, NettTV, Spill, konkurranser, Eventer og det beste fra radiokanalen P3, tilrettelagt for nett. Stort redesign lanseres 21. april.*

Fakta- og bakgrunnsinformasjon for nyheter, debatt og aktuelle samfunnsspørsmål (hører også inn under nyheter):

- Økonomi
  *Økonominyheter, valutakurser, aksjer, fond og lignende tjenester.*
  *Opp mot 250 000 unike brukere i måneden. nrk.no/okonomi*
- Helse og livsstil
  *Dekker helse, forbruk og fritid i bred forstand. Tar utgangspunkt i nyheter og aktualiteter, sesong og generell interesse/debatt. Knytter til seg fagekspertise og samarbeidspartnere der det er formålstjenlig. ca 300 000 – 400 000 unike brukere i måneden.*
- Vitenskap og teknologi
  *Forbrukerteknologi, data og nett, samt populærvitenskap. Hovedfokus på hvordan dingser og ny teknologi kan brukes, og hvordan det påvirker oss og samfunnet. Ca 50 000 –60 000 unike brukere i måneden.*
- NRKBeta
  *NRKbeta er NRKs sandkasse for teknologi og nye medier, og er et av Norges største teknologinettsteder. Gjennom NRKbeta forsøker NRK å dele kunnskap og erfaringer innenfor nye medier med publikum, og legge til rette for engasjert debatt og informasjonsutveksling med brukerne. Opp mot 160 000 unike brukere i måneden. nrkbeta.no*

Kunst og kultur:

- Kultur, underholdning og musikk
  *Anmeldelser, forfatterportretter, musikerarkiv og daglige nyheter fra Kultur-Norge.*
  *Ca 300 000 til 400 000 unike brukere i måneden. www.nrk.no/kultur*
- Film
  *Anmeldelser. Ca 1 500 unike brukere i måneden.www.nrk.no/film*
- Mufistar
  *Nettsted for musikk i Finnmark. Samarbeid mellom Musikk i Finnmark og NRK Nordnytt.*
  *www.mufistar.no*

Sport og underholdning:

- Sportsnyheter
  *Nyhetstjeneste om fotball, alpint, friidrett, golf, hopp, handball, ishockey, kampsport, kombinert, langrenn, motorsport, skiskyting, skøyter, snøbrett, sykkel og tennis.*
  *Opp mot 1,2 millioner unike brukere i måneden. www.nrk.no/sport*
- OL, VM og andre arrangement
  *I forbindelse med store sportsarrangementer lager NRK egne tjenester. I forbindelse med OL i Vancouver sendte NRK for eksempel samtlige øvelser direkte og hadde en kontinuerlig oppdatert resultattjeneste. I forbindelse med Vancouver-OL var opptil 154 000 unike brukere innom på en dag. Disse brukerne så mer enn 1 million timer video fra øvelsene. www.nrkol.no*

Tilbud til den samiske befolkningen:

- Sámi Radio
  *Norsk- og samiskspråklig nyhetstilbud i tillegg til kulturmagasinet Árdna og egne samiske språksider. Ca 60-70 000 unike brukere i måneden. nrk.no/sami*

Løpende og oppdatert innhold:

- RSS
  Strømmer med innhold fra nyheter og andre innholdsområder. www.nrk.no/rss

Flere av disse tjenestene er svært omfattende, og inneholder elementer som også sorterer under andre kategorier enn *faste temaområder og målgrupper*. Dette innebærer at enkelte elementer av disse tjenestene vurderes i andre kapitler. Det vises i denne sammenhengen til punkt 2.1.5 om *interaktiv deltakelse*.

**Medietilsynets vurdering**

I NRKs vedtekter § 17 a. heter det som følger:

> *§ 17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:*
> - *Nasjonale og internasjonale nyheter*
> - *Et eget regionalt nyhets- og innholdstilbud*
> - *Egenutviklet innhold for barn og unge*
> - *Fakta- og bakgrunnsinformasjon for nyheter, debatt og aktuelle samfunnsspørsmål*
> - *Kunst og kultur*
> - *Sport og underholdning*
> - *Tjenester og spill som stimulerer til interaktiv deltakelse*

Kulepunktet om tjenester og spill som stimulerer til interaktiv deltakelse skiller seg fra de øvrige punktene i § 17 a. ved at dette ikke dreier seg om et fast temaområde eller målgruppe, men en kategori av type tjenester. Medietilsynet har definert dette som en egen kategori kalt *interaktiv deltakelse*. Denne typen tjenester behandles under punkt 2.1.5.

Felles for de fleste faste temaområdene og målgruppene er at det er tydelig formulert i vedtektene § 17 a. at NRKs tjenester på Internett skal omfatte disse temaene. Det vil derfor ikke være nødvendig med en nærmere gjennomgang av disse tjenestene for å vurdere om de faller inn under allmennkringkasteroppdraget.

Blant tjenestene NRK har rapportert finnes også *Sámi Radio*. Dette er et tilbud til den samiske befolkningen, og er en tjeneste som Medietilsynet mener sorterer inn under kategorien *faste temaområder og målgrupper*. I vurderingen om en Internett-tjeneste kan inngå i allmennkringkasteroppdraget ser Medietilsynet i første rekke hen til § 17. Det går ikke frem

av § 17 a. at NRK skal ha et tilbud til den samiske befolkningen på Internett. Tilsynet vurderer tjenesten også opp mot vedtektene for øvrig, se punkt 1.2.2. I vedtektene § 14 b. fremgår følgende:

> *§ 14 b. NRK skal bidra til å styrke norsk og samisk språk, identitet og kultur. En stor andel av tilbudet skal ha norsk forankring og speile norske virkeligheter. NRK skal ha programmer for nasjonale og språklige minoriteter. NRK skal ha daglige sendinger for den samiske befolkningen.*

Denne vedtektsbestemmelsen inneholder både overordnede og mer spesifikke krav. Den konkrete delen av kravet, om at NRK skal ha programmer og daglige sendinger, synes først og fremst å gjelde for NRKs virksomhet på radio og fjernsyn. Den mer overordnede delen av kravet, om at en NRK skal styrke samisk språk, identitet og kultur og speile norske virkeligheter, kan imidlertid gjelde for hele NRKs virksomhet. Medietilsynet mener derfor at et tilbud til den samiske befolkningen har tematisk relevans for allmennkringkasteroppdraget på Internett, og dermed kan inngå i oppdraget. Dette er også i tråd med det tradisjonelle allmennkringkastingsprinsippet om å ha et tilbud til både smale og brede grupper, som fremgår i vedtektene § 15 e.:

> *§ 15 e. NRK skal tilby nyheter, aktualiteter og kulturstoff for både brede og smale grupper, herunder egne kulturprogrammer. Tilbudet skal gjenspeile det mangfoldet som finnes i befolkningen. Blant annet skal NRKs samlede tilbud appellere til alle aldersgrupper*.

*RSS* er en teknologi som tilbyr strømmer med innhold fra nyheter og andre innholdsområder. Innholdet som tilbys gjennom RSS vil i stor grad være det samme innholdet som tilbys gjennom NRKs tjenester som sorterer under kategorien *faste temaområder og målgrupper*. Ifølge vedtektene § 17 a. skal NRKs tilbud på Internett være løpende og oppdatert. Tjenesten *RSS* bidrar til å gi publikum oppdatert og løpende informasjon om nyheter og annet innhold, og kan slik inngå i allmennkringkasteroppdraget.

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenestene i kategorien *faste temaområder og målgrupper* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

### 2.1.5 Interaktiv deltakelse

Denne kategorien omfatter tjenester og spill som stimulerer til interaktiv deltakelse. Det fremgår av vedtektene § 17 a. siste kulepunkt at NRKs Internett-tilbud skal inkludere slike tjenester:

> *§ 17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst ha et løpende oppdatert tilbud av:*
>
> - *Tjenester og spill som stimulerer til interaktiv deltakelse*

Som digital plattform legger Internett til rette for interaktivitet og toveiskommunikasjon i ulike former. Vedtektene pålegger NRK å utnytte disse mulighetene. Vedtektene definerer ikke noen begrensning i hva slags tjenester og spill som stimulerer til interaktiv deltakelse NRK kan eller bør tilby. Det at NRK er forpliktet til å tilby spill og interaktive tjenester på Internett åpner ikke nødvendigvis for at NRK skal kunne tilby enhver type spill eller interaktive tjenester innenfor rammene av sitt allmennkringkasteroppdrag. Medietilsynet ser derfor hen til de øvrige vedtektsbestemmelsene ved vurderingen av de ulike i tjenestene i denne kategorien. Dersom tjenesten har en tydelig tematisk forankring i vedtektene for øvrig, plasserer dette tjenesten tydeligere inn under allmennkringkasteroppdraget.

NRK har mange ulike tjenester som stimulerer til interaktiv deltakelse. Tjenestene som stimulerer til interaktiv deltakelse kan deles inn i kategoriene *debattforum*, *spill* og *møtesteder*. Medietilsynet påpeker at det er glidende overganger mellom disse kategoriene, og flere av tjenestene inneholder elementer som passer inn i flere av kategoriene.

#### 2.1.5.1 Debattforum

Følgende tjenester er basert på interaktiv deltakelse gjennom debatt og diskusjon. NRKs beskrivelser av tjenestene står i kursiv:

- Debattforum

  *Debattforum for en rekke NRK-redaksjoner. Historikk tilbake til 2001.*
  *www.nrk.no/debatt*

- Forum

  *Diskusjonssider for barn. Modereres. Relanseres mars 2010*
  *nrksuper.no/superstore/forum*

**Medietilsynets vurdering**

NRKs tjenester som er basert på interaktiv deltakelse gjennom debatt og diskusjon er relevante for allmennkringkasteroppdraget slik det er formulert i NRKs vedtekter § 12 b.:

*§ 12 b. NRK skal bidra til å fremme den offentlige samtalen og medvirke til at hele befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser. (...)*

I tjenesten *Debattforum* har flere av debattene/diskusjonene sitt utspring i NRKs programmer. Tjenester med redaksjonell tilknytning til NRKs programmer kan falle inn under allmennkringkasteroppdraget gjennom denne tilknytningen, jf. punkt 1.2.1.

Tjenesten *Forum* er rettet mot barn og der dermed spesielt relevant for vedtektene §§ 15 i. og 17 a. tredje kulepunkt:

*§ 15 i. NRK skal fremme barns rett til ytringsfridom og informasjon, og skjerme barn mot skadelige former for innhold. (...).*

*§ 17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:*

- *Egenutviklet innhold til barn og unge*

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenestene i kategorien *debattforum* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

### 2.1.5.2 Spill

Følgende tjenester er spill som stimulerer til interaktiv deltakelse. NRKs beskrivelse av tjenestene står i kursiv:

- Superia
  *Oppdagelsesferd i en mystisk verden full av spennende steder og lurende farer. Nedlastbart spill som krever medlemskap og pålogging. Har fått 14 000 innsendinger av tegninger, musikk og div månedlig. nrksuper.no/super/superia*
- Spill
  *Spill tilpasset barn. Blanding av pedagogiske og underholdende spill.*
  *nrksuper.no/super/spill*
- Nettspill

  *Når det gjelder nettspill, er det noe som p3.no tilbyr i et begrenset utvalg: Radioresepsjonens hanggliderspill, Whack-a-Rybak og Where Is Obama er eksempler på små egenproduserte flashspill som har gått sin seiersgang på facebook og internett både nasjonalt og internasjonalt.*

**Medietilsynets vurdering**

NRK skal ifølge vedtektene ha spill som stimulerer til interaktiv deltakelse, jf. § 17 a. siste kulepunkt. NRKs rapporterte tjenester i denne kategorien er alle spill tilpasset barn og unge. Disse tjenestene er derfor relevante for NRKs allmennkringkasteroppdrag gjennom vedtektene § 17 a. tredje kulepunkt:

> *§ 17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:*
> - *Egenutviklet innhold til barn og unge*

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenestene i kategorien *spill* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

### 2.1.5.3 Møtesteder og delingstjenester

Følgende tjenester er basert på interaktiv deltakelse gjennom sosiale møtesteder og delingstjenester. NRKs beskrivelser av tjenestene står i kursiv:

- "Torget" og kulturkalender

  *Torget er en lokal møteplass der publikum kan publisere stoff fra nærmiljøet sitt i tillegg til å legge til arrangementer og lignende i kulturkalenderen. 10 000 – 15 000 unike brukere i måneden*. *www.nrk.no/torget*

- Urørt

  *Urørt er et nettsted hvor uetablerte norske band kan promotere musikken sin og publikum kan laste den ned helt gratis. Nær 27 000 ulike band har lagt ut 74 000 låter.*
  *Det er totalt lastet ned eller avspilt 52 millioner låter. Ca 100 000 unike brukere i måneden.*
  *www.nrk.no/urort*

- Izu

  *Samiskspråklig forum og medlemstjeneste for ungdom. Ca 700 unike brukere i måneden.*
  *nrk.no/izu*

- mP3-klanen (m/nyheter)

  *Vennetjeneste for ungdom bygget rundt radiokanalen NRK mP3. Forum, musikkpanel, nyheter, chat o.s.v. CA 60 000 unike brukere i måneden. www.nrk.no/klanen*

- P3.no/sjef

  *Tjeneste der brukerne setter opp egne musikklister som blir spilt på P3.*

- Medlemsklubb
  *Et venneforum for barn (en slags miniversjon av Facebook) som er trygt og overvåket. 85 000 medlemmer pr 01.03.2010. nrksuper.no/superstore*
- Hundeparken
  *Sosialt møtested for barn med pålogging. Ca 1 200 daglige brukere.*
  *nrksuper.no/hundeparken*

**Medietilsynets vurdering**

NRK skal ifølge vedtektene tilby tjenester som stimulerer til interaktiv deltakelse, jf. § 17 a. siste kulepunkt. Tjenestene i kategorien *møtesteder* må, som tidligere nevnt i punkt 2.1.5, likevel ha tematisk relevans for vedtektene for å kunne inngå i allmennkringkasteroppdraget.

Tjenestene *Torget* og *Urørt* faller tematisk inn under allmennkringkasteroppdraget gjennom å formidle kunst og kultur, jf. vedtektene § 17 a. femte kulepunkt og § 14 f.:

> *§ 17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:*
> - *Kunst og kultur*
>
> *§ 14 f. NRK skal formidle norsk kultur og en bred variasjon av norske kulturuttrykk fra mange ulike kunstnere, uavhengige miljøer og offentlige kulturinstitusjoner*

Videre har tjenesten *Torget* tematisk relevans for vedtektene ved å bidra til lokal tilstedeværelse, jf. § 14 a.:

> *§ 14 a. NRK skal reflektere det geografiske mangfoldet i Norge og ha et godt lokalt tilbud og lokal tilstedeværelse*.

*Medlemsklubb* og *Hundeparken* er begge tjenester rettet mot barn. I vedtektene § 17 a. tredje kulepunkt fremgår det at:

> *§ 17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:*
> - *Egenutviklet innhold for barn*

Disse tjenestene tilbyr ikke først og fremst et egenutviklet *innhold* for barn, men er likevel et egenutviklet *tilbud* for barn gjennom å være arenaer hvor barn kan interagere med hverandre. Tjenestene er også relevante for vedtektene § 15 i.:

> *§ 15 i. NRK skal fremme barns rett til ytringsfridom og informasjon, og skjerme barn mot skadelig innhold. (...)*

Den typen tjenester som *Medlemsklubb* og *Hundeparken* representerer kan bidra til interaktivitet, informasjon og sosial inklusjon. Dette er eksempel på en type tjenester som utnytter de spesielle formidlingsmulighetene på Internett. Det at NRK tilbyr sosiale møtesteder på Internett spesielt utviklet for barn kan således bidra til å fremme barns muligheter til å ytre seg.

*Izu* og *mp3-klanen* tilbyr egenutviklet innhold for unge, og har dermed tematisk relevans for § 17 a., tredje kulepunkt (gjengitt ovenfor).

Tjenesten *Izu* er i tillegg relevant for vedtektene § 14 b.:

> *§ 14 b. NRK skal bidra til å styrke norsk og samisk språk, identitet og kultur. (...)*

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenestene i kategorien *møtesteder* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

### 2.1.6 Databasetjenester

Mediebedrifter baserer ofte tjenester på ulike former for databaser. Et typisk eksempel er digitale arkiver for tidligere redaksjonelle produksjoner. Felles for de databasene som behandles i dette kapittelet er at de ikke kun er arkiver for journalistiske arbeider, men inneholder andre typer informasjon. Denne informasjonen kan bestå av mindre behandlede og mer likeartede data, og formidlingen er oftest mer styrt av brukerne og deres individuelle interesser. Det er stor variasjon mellom tjenestene både når det gjelder innhold og innretning, og her kalles de med en samlebetegnelse databasetjenester.

Internett er basert på digital teknologi som muliggjør effektiv lagring og organisering av informasjon i databaser. Internett er inkludert i NRKs allmennkringkasteroppdrag, og det er naturlig at databaser regnes blant det NRK kan benytte i sin formidlingsvirksomhet. En database er "tom" frem til den fylles og brukes på en måte som kan inngå i allmennkringkasteroppdraget.

NRKs databasetjenester deles her inn i ulike underkategorier. En underkategori er tjenester basert på den redaksjonelle virksomheten til programmer; de er for eksempel tilknyttet fjernsynsprogram. Andre tjenester er mer løsrevet fra enkeltprogrammer og fungerer i større grad som selvstendige informasjonstjenester. Disse tjenestene sorteres her i tre underkategorier: Spillelister og resultater, oppslagsverk og læremidler, samt nyttetjenester basert på ulike former for samarbeid med eksterne organisasjoner.

#### 2.1.6.1 Databasetjenester basert på redaksjonell virksomhet

Tjenestene i denne kategorien er på ulike måter basert på redaksjonell virksomhet i NRKs radio- og fjernsynsprogrammer. Tjenestene er også beslektet med tjenestene i kategorien *forlengelse av radio- og fjernsynsprogram*, men behandles her siden de inneholder databasetjenester. NRKs beskrivelse av tjenestene står i kursiv:

- Brennpunkt

  *Gravende nettjournalistikk, som f.eks. kartlegging av Hells Angels i Norge www.nrk.no/brennpunkt/broderskapet og kartlegging av alle mobilmaster i Norge www.nrk.no/brennpunkt/multimedia/1.6696825*

- Planteguiden

  *Planteguiden er en oversikt over norske pryd- og nyttevekster og inneholder et stort planteleksikon med bilder og informasjon. Tjenesten er knyttet til programmet Grønn Glede. Ca 30.000 månedlige brukere i sesongen. nrk.no/planteguiden*

- Mat

  *Matsidene inneholder oppskrifter fra NRKs matprogrammer i tillegg til et stort oppskriftsarkiv med flere tusen ulike oppskrifter. nrk.no/mat*

- Lykkespill

  *NRKs resultatservice for Lotto osv (Vikinglotto, Extra, Joker og Keno) www.nrk.no/lykkespill*

**Medietilsynets vurdering**

Som nevnt i punkt 1.2.1 mener Medietilsynet at tjenester som er nært forbundet med NRKs redaksjonelle virksomhet på radio og fjernsyn kan falle inn under allmennkringkaster-oppdraget gjennom denne tilknytningen. Tjenestene nevnt over presenterer relevant bakgrunnsinformasjon for programmer eller organiserer informasjon som kommer frem i programmer.

Databasene som er knyttet til *Brennpunkt* tilgjengeliggjør programmets redaksjonelle faktagrunnlag og er integrerte i programmets gravende journalistikk. De øvrige tjenestene tjener også støttefunksjoner for radio- og fjernsynsprogrammer; *Planteguiden* er tilknyttet programmet *Grønn Glede*, *Mat* er tilknyttet NRKs matprogrammer og *Lykkespill* er tilknyttet NRKs spillprogrammer. *Lykkespill* tilgjengeliggjør resultatene av NRKs programmer med pengespill. *Lykkespill* tilbyr altså ikke pengespill på Internett, men fremstår som en informasjonstjeneste for fjernsynsprogrammer med pengespill. Som nevnt mener Medietilsynet at tjenester på Internett som er nært forbundet med NRKs redaksjonelle virksomhet på radio og fjernsyn kan inngå i allmennkringkasteroppdraget gjennom denne tilknytningen, også der hvor tjenestene ikke har tydelig relevans for spesifikke innholdskrav.

Det fremgår av NRKs redegjørelse at enkelte av tjenestene tilbyr informasjon som går ut over det som presenteres i programmene de er tilknyttet. Tjenestene er likevel forankret i NRKs tilbud på radio og fjernsyn. *Mat* tilbyr for eksempel matoppskrifter som ikke behandles i NRKs programmer, men fremstår i første rekke som et oppskriftsarkiv for matprogrammer. Medietilsynet presiserer at det går en grense for hvor langt tjenester på Internett med tilknytning til NRKs radio- og fjernsynsprogrammer kan videreutvikles til mer selvstendige tjenester, og likevel kan sies å falle inn under allmennkringkasteroppdrag, se punkt 1.2.1.

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenestene i kategorien *databasetjenester basert på redaksjonell virksomhet* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

### 2.1.6.2 Spillelister og resultater

Her sorterer tjenester som arkiverer og formidler informasjon om musikken spilt på radio, samt resultater fra sportsarrangement. NRKs beskrivelse av tjenestene står i kursiv:

- Spillelister

  *Informasjon om musikk spilt i radioprogrammene. www.nrk.no/spillelister*

- P3.no/spillelister

  *Tjeneste som lister ut radiospillelister i realtid og lar brukerne eksportere dem direkte til Wimp, Spotify, Itunes, etc. Et eksternt samarbeid med svenske Radiofy.se.*

- Resultatservice

  *NRKs resultatservice for de fleste idrettsgrener. Direkteoppdatering av resultater fra sportsarrangementer og -kamper i Norge og verden.*
  *www.nrksport.no/resultat*

**Medietilsynets vurdering**

NRKs spillelister fremstår som en informasjonstjeneste om musikken som spilles i NRKs radioprogrammer. Spillelistene organiserer og tilgjengeliggjør informasjon om NRKs programtilbud og kan dermed sies å ha relevans for vedtektene § 13:

> *§ 13 NRK skal være allment tilgjengelig*
>
> *d. NRK skal være til stede på, og utvikle nye tjenester på alle viktige medieplattformer for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud.*

*Resultatservice* tilgjengeliggjør resultatene fra forskjellige idretter og idrettsarrangement. Tjenesten har slik relevans for vedtektene § 17 a. sjette kulepunkt:

> *§ 17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:*
>
> - *Sport og underholdning*

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenestene i kategorien *spillelister og resultater* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

### 2.1.6.3 Oppslagsverk og læremidler

Tjenestene som vurderes her kan beskrives som digitale oppslagsverk og læremidler. Tjenestene er ikke knyttet til den redaksjonelle virksomheten til bestemte programmer, men har som en sentral funksjon å formidle innhold fra NRKs arkiver. NRKs beskrivelse av tjenestene står i kursiv:

- Fylkesleksikon

  *Fylkesleksikon for Sogn og Fjordane. Omfattende lokalt leksikon for Sogn og Fjordane, med mer enn 6000 artikler samt lyd og video fra NRKs arkiver. nrk.no/sfj/leksikon*

- Nordisk forfatteratlas

  *Nordisk Forfatteratlas har som formål å fremme interessen for nordisk litteratur på en spennende og visuell måte. Atlaset informerer om nordisk litteratur, og inspirerer til økt lesing av verk som er skrevet av nordiske forfattere. Samarbeidsprosjekt mellom NRK, Danmarks Radio, Sveriges Television og YLE (Finland). nrk.no/forfatteratlas*

- NRK Skole

  *NRK Skole er et annerledes undervisningstilbud. Her er flere tusen TV- og radioklipp fra NRKs arkiver gjort tilgjengelig for norske elever og lærere i grunnskolen og videregående skole. Klippene er søkbare og knyttet opp mot læreplanenes kompetansemål og den elektroniske databasen Grep. Dermed kan du enkelt finne aktuelle læringsressurser. Tjenesten er ikke lansert, men er allerede tatt i bruk av i underkant av 20 000 unike brukere i måneden. nrk.no/skole*

- Teknologi og Design

  *Gratis elektronisk læremiddel med videoer, oppgaver og faktainformasjon for faget Teknologi og Design i videregående skole. nrk.no/teknologi_og_design/*

- Design og Håndverk

*Nettside med 3-400 videoer og en håndfull quiz'er ment som underlag for lærebøkene som brukes i Design og Håndverk-studieretningen. nrk.no/design_og_handverk/*

**Medietilsynets vurdering:**

*Fylkesleksikonet* kan bidra til å oppfylle NRKs oppgaver knyttet til faktaformidling slik de fremgår av § 17 a. fjerde kulepunkt. Tjenesten er også relevant for forpliktelsene overfor distriktene slik de er formulert i vedtektene § 14 a.:

> *§ 17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:*
>
> - *Fakta- og bakgrunnsinformasjon for nyheter, debatt og aktuelle samfunnsspørsmål*
>
> *§ 14 a. NRK skal reflektere det geografiske mangfoldet i Norge og ha et godt lokalt tilbud og lokal tilstedeværelse.*

*Nordisk Forfatteratlas* kan bidra til å oppfylle NRKs oppgaver knyttet til kulturformidling slik de fremgår i vedtektene § 17 a. femte kulepunkt og § 15 g.:

> *§ 17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:*
>
> - *Kunst og kultur*
>
> *§ 15 g. NRK skal formidle innhold fra Norden og bidra til kunnskap om nordiske samfunnsforhold, kultur og språk.*

*NRK Skole*, *Teknologi og Design*, og *Design og Håndverk* er digitale læremidler er relevante for vedtektene § 15 h.:

> *§ 15 h. NRK skal bidra til utdanning og læring, herunder tilby innhold tilrettelagt for skoleverket.*

I alle tjenestene nevnt over inngår tilgjengeliggjøring av radio- og fjernsynsprogrammer i NRKs arkiver som et sentralt element. Dermed har tjenestene relevans for §§ 13 d. og 14 h.:

> *§ 13 d. NRK skal være til stede på, og utvikle nye tjenester på alle viktige medieplattformer for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud.*
>
> *§ 14 h. NRK skal formidle kulturarven i Norge. Arkivene til NRK er en del av denne. NRK skal arbeide for å digitalisere og tilgjengeliggjøre disse arkivene for befolkningen. Arkivtilbudet skal i hovedsak være gratis tilgjengelig.*

De tre sistnevnte tjenestene – *NRK Skole*, *Teknologi og Design* og *Design og Håndverk* – innebærer også samarbeid med og tilgjengeliggjøring av læremidler fra skoleverket, noe som også er relevant for vedtektene § 15 h. som er gjengitt over.

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenestene i kategorien *oppslagsverk og læremidler* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

### 2.1.6.4 Nyttetjenester basert på samarbeid med eksterne

Sammenlignet med tjenestene behandlet så langt så tilbyr disse tjenestene mer individuelt tilpasset informasjon, og innebærer mer omfattende og løpende databehandling i samarbeid med eksterne organisasjoner. Tjenestene kan med en samlebetegnelse kalles nyttetjenester, og er i varierende grad tilpasset individuelle interesser og daglig bruk. NRKs beskrivelse av tjenestene står i kursiv:

- Maktbasen

  *Dyptgående informasjon om lokal- og rikspolitikere, hvilke verv og økonomiske interesser disse har. Opp mot 50 000 unike brukere i måneden. www.nrk.no/maktbasen/*

- Skattelister

  *Søkbare skattelister og nyttetjenester som kontekstualiserer inntekts- og formuesvariasjoner i Norge. I 2009 fokuserte vi særlig på økonomiske forskjeller mellom menn og kvinner. www.nrk.no/skatt*

NRK har også gitt følgende utfyllende informasjon om *Skattelister*:

> *Tjenesten tilbyr også mange artikler.*

- Trafikk

  *NRK har publisert trafikkinformasjon, avviksmeldinger og lignende tjenester på nett i fire år. I 2010 forbedres og utvides tilbudet kraftig i et samarbeid mellom NRK, Ruter, Trafikanten og Statens vegvesen. nrk.no/trafikk*

NRK har også gitt følgende utfyllende informasjon om *Trafikk*:

> *NRK publiserer svært mykje nyheitsstoff knytt til trafikk i dag, både på nrk.no/trafikk og andre nettsider. På dei nye nettsidene vil vi hente stoff som blir produsert i resten av NRK, og samordne det redaksjonelle tilbodet. På sikt vil vi finne fram ein del arkivstoff knytt til samferdsel, som vil bli brukt i den redaksjonelle dekkjinga.*

- Yr.no

*Samarbeid mellom NRK og Meteorologisk institutt. Værtjenesten tilbyr detaljerte varsel for sju millioner steder i Norge og verden. Publikum har anledning til å laste ned oppdaterte varsel til bruk i egne tjenester og applikasjoner. Opp mot 6 millioner unike brukere i måneden (hvorav 25 % er svenske). 95 prosent av norske nettbrukere kjenner til yr.no, 68 prosent bruker tjenesten regelmessig. yr.no*

NRK har også gitt følgende utfyllende informasjon om *Yr.no*:

*Omfattande redaksjonell verksemd, mest i form av artiklar, men òg mykje multimediainnhald. Yr.no har ein eigen journalist, i tillegg til at det blir henta stoff frå resten av NRK. Nyheitssakene på yr.no er svært populære, og har til tider fleire lesarar enn Bergens Tidende (!)Mellom 300 000 og 800 000 unike brukarar i månaden. Dei siste to åra er det henta ut ca 50 ulike arkivklipp med historiske vêrmeldingar, video frå flaum, storm og liknande hendingar; samt nokre videoar knytt til "undervisningsføremål" på yr.no: Kva er ulike skytypar, korleis blir dei danna o.s.v.*

*NRK er ansvarlig redaktør (kringkastingssjefen) for yr.no. NRK har en redaktør/prosjektleder, en journalist og to frontend-utviklerere. NRK drifter front-serverene og er ansvarlig for design, navigasjon osv. Meteorologisk institutt er ansvarlig for det meteorologiske innholdet, for datagrunnlaget og drift av backendsystemet. De bidrar også til en del av det redaksjonelle innholdet. Kostnader utover lønn til egne ansatte, drift av egne servere og lignende blir delt likt mellom partene. Det er få kostnader knyttet til årsbudsjettet for yr.no utover lønninger og det som allerede er nevnt.*

- UT.no

  *Samarbeid mellom NRK og Den Norske Turistforening. UT.no har som mål å bli landets største og mest populære nettjeneste for folk som liker friluftsliv. UT.no skal være en møteplass, et planleggingsverktøy og en inspirasjonsbank for turer og opplevelser i norsk natur. Første versjon ble lansert i mai 2009, men tjenesten er fortsatt under utvikling og har i dag oppunder 50 000 unike brukere i måneden. ut.no*

NRK har også gitt følgende utfyllende informasjon om UT.no:

*Det er omfattande redaksjonell verksemd på UT.no, mest i form av artiklar, men òg mykje multimediainnhald. UT.no har ein eigen journalist, i tillegg til at det blir henta stoff frå resten av NRK. Nyheitssakene på UT.no er svært populære, og er den største trafikkdrivaren i tenesta. Det er omfattande bruk av lyd og video. I karttenesta er det merka opp nokre hundre arkiv-videoklypp der ein kan "gå tur" frå sofakroken.*

*NRK bidrar med redaksjonelt innhold, interaksjonsdesign, grafisk design og tilrettelegging av frontend-grensesnittet; samt drift av frontend-servere. DNT bidrar med informasjon om alle hytter (både egne og andres hytter), turforslag, ruter/stier, turområder; backendsystemer for dette og noe redaksjonelt innhold. Både NRK og DNT har faste medlemmer i prosjektgruppen, som arbeider kontinuerlig med videreutvikling av tjenesten.*

*Samarbeidsavtalen med DNT er laget slik at DNT dekker lønn for sine prosjektdeltakere og er ansvarlige for drift av backend-systemer, klarering av alt "eget" innhold, bilder o.s.v. NRK dekker lønn for egne prosjektdeltakere og er ansvarlige for drift av frontend-systemer, klarering av eget innhold, videoer o.s.v. Andre kostnader er felleskostnader, som dekkes likt. Samarbeidsavtalen forutsetter likeverdighet i ressursbruk mellom partene.*

*Det er et mål for tjenesten at vi ikke bare skal vise fram DNTs hytter og tilbud – andre hytter og turforslag er like synlige som DNT sine. I mai ble det lagt til en ny funksjon, der brukerne kan dele sine egne turmål og tips. Denne har blitt svært populær, bare i løpet av noen uker.*

**Medietilsynets vurdering**

I redegjørelsen fra NRK fremgår det at flere av tjenestene er under utvikling og at nye funksjoner planlegges. Medietilsynet vurderer her tjenestene slik de fremstår ved denne rapportens utarbeidelse, det vil si mai/juni 2010.

Disse tjenestene består av flere ulike elementer. De fleste tjenestene tilbyr redaksjonelt innhold av ulikt omfang. Det sentrale i tjenestene er imidlertid formidling av informasjon som ikke er redaksjonelt innhold i tradisjonell forstand, men mer likeartede data/informasjon. Tjenestene skiller seg i varierende grad fra NRKs tradisjonelle allmennkringkastingstilbud, både når det gjelder måten informasjon formidles på og når det gjelder hvilken informasjon som formidles. *Maktbasen* og *Skattelister* legger til rette for at brukeren kan søke fram informasjon om politikere og beskatning, med utgangspunkt i databasene til offentlig institusjoner. *Trafikk* tilbyr løpende trafikkmeldinger, med utgangspunkt i NRKs trafikkredaksjon og informasjon fra Statens vegvesen. *Yr.no* lar brukeren søke frem oppdaterte værmeldinger for ulike steder med utgangspunkt i data fra Meteorologisk Institutt. *UT.no* legger til rette for at brukeren kan planlegge turer med utgangspunkt i data fra Den Norske Turistforening, som inkluderer turforslag, turkart, kalender for aktiviteter, overnattingsmuligheter og annen turinformasjon.

Disse tjenestene er ikke basert på redaksjonell virksomhet i NRKs radio- og fjernsynsprogrammer, men fremstår som selvstendige tjenester. Det fremgår av NRKs redegjørelse at tjenestene skiller seg fra NRKs tradisjonelle tilbud på flere måter. For gjennomgangen av disse tjenestene vil det derfor ha særskilt relevans å vurdere hvordan de forholder seg til tilbud som tradisjonelt har inngått i NRKs allmennkringkasteroppdrag, se punkt 1.2.1.

Et særtrekk ved disse tjenestene er at de er basert på ulike former for samvirke og samarbeid med eksterne organisasjoner. Det kan skilles mellom to hovedformer. *Maktbasen*, *Skattelister* og *Trafikk* innhenter informasjon fra eksterne organisasjoner, men NRK driver på egenhånd tjenestene og deres informasjonsformidling. *Yr.no* og *UT.no* er ikke bare basert på informasjon fra eksterne organisasjoner, men er også egne nettsteder som NRK har opprettet i samarbeid eksterne organisasjoner.

Det reiser seg egne problemstillinger når NRK oppretter tjenester i samarbeid med eksterne organisasjoner, slik NRK gjør med *Yr.no* og *UT.no*. Medietilsynet legger i sin gjennomgang til grunn at NRK kan gjøre dette, forutsatt at tjenestene oppfyller allmennkringkaster-oppdraget og er innrettet etter NRKs vedtekter. Tilsynet bemerker at eksterne organisasjoner kan være styrt av andre hensyn enn NRK, og at samarbeid med eksterne organisasjoner kan komme i konflikt med NRKs allmennkringkasteroppdrag. Det er særskilt grunn til å vurdere om tjenestene er i tråd med vedtektene § 12 d. og § 16.:

> *§ 12 d. NRK skal være redaksjonelt uavhengig. NRK skal verne om sin integritet og sin troverdighet for å kunne opptre uavhengig i forhold til personer eller grupper som av politiske, ideologiske, økonomiske eller andre grunner vil øve innflytelse på det redaksjonelle innholdet. Virksomheten skal preges av høy etisk standard og over tid være balansert. Saklighet, analytisk tilnærming og nøytralitet skal etterstrebes, jf. bl.a. prinsippene i Redaktørplakaten, Vær Varsom-plakaten og Tekstreklameplakaten.*
>
> *§ 16 NRKs allmennkringkastingstilbud skal være ikke-kommersielt*

Disse vedtektene formulerer grunnleggende prinsipper for NRKs allmennkringkasteroppdrag, som NRKs tjenester må være innrettet etter for å kunne inngå i oppdraget, som redegjort for i punkt 1.2.2.

**Maktbasen**

*Maktbasen* gir tilgang på informasjon om lokal- og rikspolitikere, hvilke verv og økonomiske interesser disse har. Tjenesten er basert på offentlig informasjon hentet fra blant annet kommunal- og regionaldepartementet, Stortingets hjemmesider og Brønnøysundregistrene, og informasjon om politikernes engasjement i ulike virksomheter er hentet fra Visma Bizweb.[5] *Maktbasen* formidler informasjon av betydning for norsk politikk og demokrati, både på lokalt og nasjonalt nivå. Med sin informasjon om norske politikere fremstår *Maktbasen* som relevant for §§ 12 b. og 17 a. fjerde kulepunkt:

> *§ 12 b. NRK skal bidra til å fremme den offentlige samtalen og medvirke til at hele befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser. NRK skal ha en bred og balansert dekning av politiske valg. Samtlige partier og lister over en viss størrelse omtales normalt i den redaksjonelle valgdekningen.*
>
> *§ 17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:*
>
> - *Fakta- og bakgrunnsinformasjon for nyheter, debatt og aktuelle samfunnsspørsmål.*

Medietilsynet finner på dette grunnlaget at *Maktbasen* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

[5] Informasjon om tjenesten er tilgjengelig her: http://nrk.no/maktbasen/index.php?info

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenesten *Maktbasen* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

**Skattelister**

*Skattelister* tilgjengeliggjør informasjon fra Skatteetatens lister over skattebetalernes ligning. Skatteetaten gir tilgang til skattelistene, mens NRK i denne tjenesten står for formidlingen av informasjonen i skattelistene. Skatteetatens skattelister er åpent tilgjengelige og formidles av mange mediebedrifter. Ligningsinformasjonen til skattebetalerne kan organiseres og formidles på ulike måter. NRK oppgir at *Skattelister* kontekstualiserer inntekts- og formuesvariasjoner i Norge og har fokusert på økonomiske forskjeller mellom menn og kvinner.

Å formidle individuelle skattebetaleres ligningsinformasjon kan i seg selv ikke sies å ha tydelig relevans for NRKs vedtekter. Måten NRK kontekstualiserer ligningsinformasjonen på og knytter dem til økonomiske forskjeller mellom ulike grupper, underbygger imidlertid at *Skattelister* kan ha relevans for vedtektene § 17 a. fjerde kulepunkt:

> *§ 17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:*
>
> - *Fakta- og bakgrunnsinformasjon for nyheter, debatt og aktuelle samfunnsspørsmål*

Tjenesten *Skattelister* kan sies å bidra med fakta og bakgrunnsinformasjon for aktuelle samfunnsspørsmål. Den kan på samme måte sies å ha relevans for det mer overordnede kravet i vedtektene § 12 b.:

> *§ 12 b. NRK skal bidra til å fremme den offentlige samtalen og medvirke til at hele befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser.(...)*

Medietilsynet finner slik at NRKs formidling av ligningsinformasjon fra Skatteetaten kan sies å ha tematisk relevans for vedtektene.

*Skattelister* inkluderer også skriftlige artikler knyttet til temaet. Denne delen av tjenesten har også relevans for §§ 17 a. fjerde kulepunkt og 12 b.

Medietilsynet finner at ren tilgjengeliggjøring av Skatteetatens skattelister ikke faller tydelig inn under NRKs oppdrag. NRKs bearbeiding og redaksjonelle behandling av informasjonen bidrar til at tjenesten likevel kan inngå i oppdraget. Etter en helhetsvurdering, der NRKs behandling av informasjonen i skattelistene vektlegges, finner Medietilsynet at tjenesten kan inngå oppdraget.

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenesten *Skattelister* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

**Trafikk**

NRK opplyser at tjenesten *Trafikk* skal utvides kraftig i løpet av 2010 i samarbeid med Ruter, Trafikanten og Statens vegvesen. Medietilsynet understreker at det her kun foretas en vurdering av tjenesten slik den foreligger mai/juni 2010. Tjenesten fremstår nå som løpende trafikkmeldinger, som NRK tilbyr med utgangspunkt i NRKs trafikkredaksjon og informasjon fra Statens vegvesen.

*Trafikk* kan ikke sies å ha tydelig tematisk forankring i NRKs vedtekter. Informasjon om trafikk har imidlertid daglig relevans for store deler av befolkningen, og har særskilt relevans for sikkerhet og beredskap i tilknytning til norsk infrastruktur. Selv om forankringen til NRKs vedtekter ikke er tydelig, finner Medietilsynet at tjenesten kan ha relevans for det overordnede kravet i vedtektene § 12 a.:

> *§ 12 NRKs samlede allmennkringkastingstilbud skal ha som formål å oppfylle demokratiske, sosiale og kulturelle behov i samfunnet.*

Som nevnt i punkt 1.2.1 mener Medietilsynet det er relevant å se hen til hva NRK tradisjonelt har levert som en del av sitt allmennkringkasteroppdrag. Trafikkmeldinger har tradisjonelt inngått som et fast element i NRKs tilbud, og sendes i tilknytning til NRKs nyhetssendinger på radio. Tjenesten har forankring i NRKs daglige tilbud, og ivaretar hensyn til allmennheten som NRK tradisjonelt har ivaretatt. Tatt i betraktning at trafikkmeldinger slik har inngått som en naturlig del av NRKs allmennkringkasteroppdrag finner Medietilsynet det rimelig at NRK skal kunne drive formidling av samme type informasjon også på nye plattformer.

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenesten *Trafikk* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

**Yr.no**

*Yr.no* er basert på et samarbeid mellom NRK og Meteorologisk institutt, og er et eget nettsted de to organisasjonene har opprettet i fellesskap. Tjenesten er en spesialtjeneste for værinformasjon, og formidler et stort tilfang data om vær gjennom enkle brukergrensesnitt tilpasset individuelle behov. Tjenesten tilbyr også redaksjonelle saker om vær og klima, og videoklipp fra NRKs arkiv.

Medietilsynets vurdering av *Yr.no* er todelt. Først vurderes det om værtjenesten som tilbys på *Yr.no* kan sies å ha tematisk relevans for NRKs allmennkringkasteroppdrag. Deretter ser tilsynet nærmere på samarbeidet mellom NRK og Meteorologisk institutt og vurderer om det er i tråd med NRKs vedtekter.

*Yr.no* kan ikke sies å ha tydelig tematisk forankring i NRKs vedtekter. Informasjon om vær har imidlertid daglig relevans for store deler av befolkningen, og har særskilt relevans for sikkerhet og beredskap. Selv om forankringen til NRKs vedtekter ikke er tydelig, finner Medietilsynet at tjenesten kan ha relevans for det overordnede kravet i vedtektene § 12 a.:

> *§ 12 NRKs samlede allmennkringkastingstilbud skal ha som formål å oppfylle demokratiske, sosiale og kulturelle behov i samfunnet.*

Som nevnt i punkt 1.2.1 mener Medietilsynet det er relevant å se hen til hva NRK tradisjonelt har levert som en del av sitt allmennkringkasteroppdrag. Værmeldinger har tradisjonelt inngått som et fast element i NRKs tilbud, og sendes i tilknytning til NRKs nyhetssendinger på radio og fjernsyn. Tjenesten har forankring i NRKs daglige tilbud, og ivaretar hensyn til allmennheten som NRK tradisjonelt har ivaretatt. Dette tatt i betraktning finner Medietilsynet det rimelig at NRK også skal kunne drive formidling av samme type informasjon på nye plattformer.

I tillegg til formidlingen av værdata inneholder *Yr.no* redaksjonelle tekstbaserte saker knyttet til vær og klimaspørsmål i form av nyheter og bakgrunnssaker. Denne delen av tjenesten er relevant for vedtektene § 17 a. første og fjerde kulepunkt:

> *§ 17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:*
> - *Nasjonale og internasjonale nyheter*
> - *Fakta- og bakgrunnsinformasjon for nyheter, debatt og aktuelle samfunnsspørsmål*

Det fremgår av NRKs redegjørelse at tjenesten også tilbyr videoklipp fra NRKs arkiv med tematisk tilknytning til vær. Denne delen av tjenesten har relevans for § 13 d.:

> *§ 13 d. NRK skal være til stede på, og utvikle nye tjenester på alle viktige medieplattformer for å nå bredest mulig med sitt samlede programtilbud.*

Medietilsynet presiserer at det går en grense for hvor langt Internett-tjenester kan utvikles til mer selvstendige tjenester, selv om de har tilknytning til NRKs tradisjonelle virksomhet på radio og fjernsyn, se punkt 1.2.1. Tilsynet legger i sin vurdering vekt på værmeldinger har en sterk forankring i NRKs tilbud på radio og fjernsyn, og at tjenesten begrenser seg til å formidle værdata og redaksjonelt innhold om vær og klima.

Medietilsynet vil nå se nærmere på samarbeidet mellom NRK og Meteorologisk institutt og vurdere om det er i tråd med NRKs vedtekter. Vedtektene § 12 d. formulerer grunnleggende premisser for NRKs allmennkringkastervirksomhet, og er vesentlig for vurderingen av NRKs forhold til eksterne organisasjoner:

> *§ 12 d. NRK skal være redaksjonelt uavhengig. NRK skal verne om sin integritet og sin troverdighet for å kunne opptre uavhengig i forhold til personer eller grupper som av politiske, ideologiske, økonomiske eller andre grunner vil øve innflytelse på det redaksjonelle innholdet. Virksomheten skal preges av høy etisk standard og over tid være balansert. Saklighet, analytisk tilnærming og nøytralitet skal etterstrebes, jf. bl.a. prinsippene i Redaktørplakaten, Vær Varsom-plakaten og Tekstreklameplakaten.*

Spørsmål knyttet til redaksjonell uavhengighet er spesielt relevant når det er opprettet et eget nettsted der det foregår langvarig og systematisk samarbeid, og hvor NRK står som ansvarlig redaktør. Etter Medietilsynets vurdering kan NRK bidra med redaksjonelt innhold til en tjeneste som drives i samarbeid med en ekstern organisasjon, dersom samarbeidet ikke kommer i konflikt med kravet til redaksjonell uavhengighet. For at dette kravet skal overholdes må NRK verne om sin troverdighet og integritet i samarbeidet med organisasjoner som kan ha politiske, ideologiske eller økonomiske grunner til å øve innflytelse på det redaksjonelle innholdet.

Meteorologisk institutt er en offentlig tjeneste som arbeider for at myndigheter, næringslivet, institusjoner og allmennheten best mulig skal vareta sine interesser for sikring av liv og verdier, for planlegging og for vern av miljøet.[6] Det kan derfor ikke utelukkes at Meteorologisk institutt kan ha politiske, ideologiske eller økonomiske grunner til å øve innflytelse på det redaksjonelle innholdet på *Yr.no*.

Risikoen for NRKs redaksjonelle uavhengighet øker ytterligere dersom samarbeidet er nært og omfattende, dersom samarbeidet kan bidra til økonomisk gevinst for den eksterne organisasjonen, dersom samarbeidet gir eksklusive rettigheter til NRK, og dersom den eksterne organisasjonen bidrar med redaksjonelt innhold som publiseres på nettstedet.

NRK og Meteorologisk institutt samarbeider både om redaksjonelt innhold og om formidlingen av værdata. Når det gjelder formidlingen av værdata fremgår det at NRK drifter front-serverene og er ansvarlig for design og navigasjon, mens Meteorologisk institutt er ansvarlig for det meteorologiske innholdet, for datagrunnlaget og drift av backendsystemet. Samarbeidet begrenser seg til formidling av værdata og tekstbaserte saker knyttet til vær og klimaspørsmål, og er slik sett ikke svært omfattende.

Værdata er rene faktaopplysninger, og formidlingen av disse kan således ikke sies å stå i noen fare for å bli påvirket av eventuelle politiske, ideologiske og økonomiske interesser Meteorologisk institutt måtte ha.

[6] Informasjon om Meteorologisk institutt er tilgjengelig her: http://met.no/Om_oss/Om_Meteorologisk_institutt/

Meteorologisk institutt driver i begrenset grad med tjenester mot betaling, og på *Yr.no* henvises det ikke til kommersielle tjenester. Samarbeidet om *Yr.no* bidrar således ikke til økonomisk gevinst for Meteorologisk institutt, og det er slik ikke en særskilt fare for at Meteorologisk institutt kan ha økonomiske interesser i samarbeidet om *Yr.no*.

Av nettsiden *Yr.no* fremgår det at tilgangen til værdataene ikke er eksklusiv for NRK, men er åpen for alle som ønsker den. [7]

Når det gjelder det redaksjonelle innholdet på *Yr.no* fremgår det av NRKs redegjørelse at NRK bidrar med en redaktør/prosjektleder og en journalist, og at Meteorologisk institutt også bidrar til en del av det redaksjonelle innholdet. Samarbeidet legger slik ikke bare til rette for at Meteorologisk institutt kan øve innflytelse på NRKs redaksjonelle innhold, men innebærer også at Meteorologisk institutt er med på å lage det redaksjonelle innholdet som NRK er ansvarlig for.

Etter en helhetsvurdering hvor elementene over tas i betraktning mener Medietilsynet at samarbeidet mellom NRK og Meteorologisk institutt kun i begrenset grad kan sies å sette NRKs redaksjonelle uavhengighet i fare. Medietilsynet mener samarbeidet med Meteorologisk institutt ikke kan sies å bryte kravet til å verne om NRKs integritet og troverdighet, forutsatt at det skilles tydelig mellom NRKs redaksjonelle virksomhet og den redaksjonelle virksomheten til Meteorologisk institutt.

En annen forutsetning for at NRK kan samarbeide med en ekstern organisasjon, er at tjenesten det samarbeides om er ikke-kommersiell, i tråd med vedtektene § 16:

> *§ 16 NRKs allmennkringkastingstilbud skal være ikke-kommersielt*
>
> *a. NRKs redaksjonelle avgjørelser skal ikke være styrt av kommersielle hensyn.*

Vedtektene § 16 c. åpner imidlertid for at NRK kan ha reklame på sine nettsider:

> *§ 16 c. NRK kan ha reklame på Internett, med unntak for nettsider som har barn som målgruppe. (...)*

Etter Medietilsynets oppfatning innebærer dette at vedtektene ikke er til hinder for at også tjenesten *Yr.no* kan ha reklame. Utover dette innebærer § 16 at *Yr.no* ikke kan tilby eller promotere kommersielle tjenester. *Yr.no* fremstår som en tjeneste uten slike kommersielle henvisninger, verken til egne eller andres tjenester, og er etter Medietilsynets oppfatning slik i tråd med § 16.

Medietilsynet finner at formidling av værdata, samt redaksjonelt innhold om vær og klima, kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag på Internett. Medietilsynet mener samarbeidet med Meteorologisk institutt ikke kan sies å bryte kravet til å verne om NRKs integritet og

[7] Praksisen redegjøres for her: http://www.yr.no/ver-nytt/1.3344083

troverdighet. Det forutsettes imidlertid at det skilles tydelig mellom NRKs redaksjonelle virksomhet og den redaksjonelle virksomheten til Meteorologisk institutt. Videre er tjenesten *Yr.no* ikke-kommersiell, og slik i tråd med vedtektene § 16. Etter en helhetsvurdering finner Medietilsynet således at *Yr.no* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenesten *Yr.no* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

**UT.no**

*UT.no* er en tjeneste for friluftsinteresserte som er basert på et samarbeid mellom NRK og Den Norske Turistforening (DNT). *UT.no* er et eget nettsted som de to organisasjonene har opprettet i fellesskap. Det fremgår av NRKs redegjørelse av *UT.no* har som mål å bli landets største og mest populære nettjeneste for folk som liker friluftsliv. Tjenesten fremstår som et verktøy for turplanlegging, og tilbyr turforslag, turkart med ruter, overnattingsmuligheter, kalender for aktiviteter og kurs, transportinformasjon og annen turinformasjon. Tjenesten tilbyr også redaksjonelle saker om ulike turmuligheter og videoklipp fra NRKs arkiv.

Turplanleggingstjenesten *UT.no* skiller seg fra nyttetjenestene som er behandlet over. *Maktbasen*, *Skattelister*, *Trafikk* og *Yr.no* er tjenester som tilgjengeliggjør informasjon om henholdsvis politikere, beskatning, trafikk og vær, mens *UT.no* er en planleggingstjeneste er innrettet mot å tilby det som trengs for å gjennomføre turer i friluft.

Medietilsynets vurdering av *UT.no* er todelt. Først vurderes det om friluftstjenestene som tilbys på *UT.no* kan sies å ha tematisk relevans for NRKs allmennkringkasteroppdrag. Deretter ser tilsynet nærmere på samarbeidet mellom NRK og DNT og vurderer om det er i tråd med NRKs vedtekter.

Det fremgår ikke tydelig av vedtektene at NRK skal tilby tjenester knyttet til friluftsliv. *UT.no* kan likevel sies å ha relevans for vedtektene § 14:

> *§ 14 NRK skal styrke norsk språk, identitet og kultur*
>
> *a. NRK skal reflektere det geografiske mangfoldet i Norge og ha et godt lokalt tilbud og lokal tilstedeværelse.*
>
> *b. NRK skal bidra til å styrke norsk og samisk språk, identitet og kultur. En stor andel av tilbudet skal ha norsk forankring og speile norske virkeligheter.*

Tjenesten kan sies å bidra til å reflektere det geografiske mangfoldet og til å styrke norsk identitet og kultur. Kravene er imidlertid av overordnet karakter og forbindelsen til friluftsliv er svak.

*UT.no* fremstår som en selvstendig tjeneste uten redaksjonell tilknytning til bestemte programmer som sendes på radio og fjernsyn, i motsetning til for eksempel tjenestene *Mat* og *Planteguiden* som er vurdert over. Som nevnt i punkt 1.2.1 mener Medietilsynet det kan være relevant å se hen til hva NRK tradisjonelt har levert som en del av sitt allmennkringkasteroppdrag. Det er særlig relevant for vurderingen av tjenester som ikke har tydelig relevans for vedtektene og som ikke er redaksjonelt tilknyttet NRKs programmer på radio og fjernsyn.

NRK har tradisjonelt sendt programmer knyttet til temaet friluftsliv på radio og fjernsyn. NRK har slik tilbudt redaksjonelle produksjoner som formidler opplevelser fra norsk friluftsliv til publikum. *UT.no* fremstår derimot som en planleggingstjeneste, som hjelper brukere å orientere seg om turmuligheter og -tilbud i forberedelsen av egne turer. *UT.no* skiller seg slik fra NRKs tradisjonelle tilbud om friluftsliv. Til sammenligning formidler *Trafikk* og *Yr.no* i større grad den samme informasjonen som NRK tradisjonelt har formidlet på radio og fjernsyn. Videre er det slik at selv om friluftsliv er et tema som tradisjonelt har blitt behandlet på radio og fjernsyn, så er temaets forankring i NRKs allmennkringkaster-oppdrag ikke av samme type som blant annet temaene trafikk og vær. Mens informasjon om trafikk og vær har daglig relevans for store deler av befolkningen, og ivaretar allmenne hensyn knyttet til blant annet sikkerhet og beredskap, kan ikke det samme sies om informasjon om friluftsliv.

Når det gjelder formidlingen av naturklipp fra NRKs arkiv har dette relevans for §§ 13 d. og 14 h.:

> *§ 13 d. NRK skal være til stede på, og utvikle nye tjenester på alle viktige medieplattformer for å nå bredest mulig med sitt samlede programtilbud.*
>
> *§ 14 h. NRK skal formidle kulturarven i Norge. Arkivene til NRK er en del av denne. NRK skal arbeide for å digitalisere og tilgjengeliggjøre disse arkivene for befolkningen. Arkivtilbudet skal i hovedsak være gratis tilgjengelig.*

Basert på at NRK tradisjonelt har sendt programmer knyttet til temaet friluftsliv på radio og fjernsyn, samt relevansen for vedtektene §§ 13 og 14, finner Medietilsynet grunnlag for at NRK også på Internett kan tilby redaksjonelt innhold om friluftsliv, samt naturklipp fra NRKs arkiv.

Det går imidlertid en grense hva slags Internett-tjenester NRK kan utvikle til mer selvstendige tjenester, selv om de har tilknytning til tematikk NRK har i radio- og fjernsynsprogrammer, se punkt 1.2.1. Medietilsynet mener at en selvstendig turplanleggingstjeneste har lav relevans for vedtektene og i tillegg er vesensforskjellig fra NRKs tradisjonelle allmennkringkastervirksomhet.

Medietilsynet vil nå se nærmere på samarbeidet mellom NRK og DNT og vurdere om det er i tråd med NRKs vedtekter. Vedtektene § 12 d. formulerer grunnleggende premisser for NRKs

allmennkringkastervirksomhet, og er vesentlig for vurderingen av NRKs forhold til eksterne organisasjoner:

> *§ 12 d. NRK skal være redaksjonelt uavhengig. NRK skal verne om sin integritet og sin troverdighet for å kunne opptre uavhengig i forhold til personer eller grupper som av politiske, ideologiske, økonomiske eller andre grunner vil øve innflytelse på det redaksjonelle innholdet. Virksomheten skal preges av høy etisk standard og over tid være balansert. Saklighet, analytisk tilnærming og nøytralitet skal etterstrebes, jf. bl.a. prinsippene i Redaktørplakaten, Vær Varsom-plakaten og Tekstreklameplakaten.*

Spørsmål knyttet til redaksjonell uavhengighet er spesielt relevant når det er opprettet et eget nettsted der det foregår langvarig og systematisk samarbeid, og hvor NRK står som ansvarlig redaktør. Etter Medietilsynets vurdering kan NRK bidra med redaksjonelt innhold til en tjeneste som drives i samarbeid med en ekstern organisasjon, dersom samarbeidet ikke kommer i konflikt med kravet til redaksjonell uavhengighet. For at dette kravet skal overholdes må NRK verne om sin troverdighet og integritet i samarbeidet med organisasjoner som kan ha politiske, ideologiske eller økonomiske grunner til å øve innflytelse på det redaksjonelle innholdet.

DNT er en friluftsorganisasjon som arbeider for sikring av friluftslivets natur- og kulturgrunnlag. DNT er organisert i medlemsforeninger, som mot vederlag tilbyr publikum medlemsskap som gir fordeler ved bruk av organisasjonens tilbud. DNT driver turisthytter ved mange turistmål i Norge og tilbyr der forskjellige tjenester mot betaling.[8] DNT kan slik ha politiske, ideologiske og økonomiske grunner til å øve innflytelse på det redaksjonelle innholdet i *UT.no,* og tilsynet finner således at NRKs redaksjonelle uavhengighet kan settes i fare.

Risikoen for NRKs redaksjonelle uavhengighet øker ytterligere dersom samarbeidet er nært og omfattende, dersom samarbeidet kan bidra til økonomisk gevinst for den eksterne organisasjonen, dersom samarbeidet gir eksklusive rettigheter til NRK, og dersom den eksterne organisasjonen bidrar med redaksjonelt innhold som publiseres på nettstedet.

I samarbeidet med NRK bidrar DNT med informasjon om hytter, turforslag, ruter/stier, turområder med mer; backendsystemer for dette og noe redaksjonelt innhold. NRK bidrar på sin side med redaksjonelt innhold, interaksjonsdesign, grafisk design og tilrettelegging av frontend-grensesnittet, samt drift av frontend-servere i *UT.no*. Det går frem av NRKs redegjørelse at samarbeidet er omfattende og at samarbeidsavtalen forutsetter lik ressursbruk mellom partene. Partene samarbeider slik både om redaksjonelt innhold og om formidlingen av turinformasjon av ulik art.

Samarbeidet kan betegnes som nært og omfattende. NRK og DNT samarbeider ikke bare om verktøy for turplanlegging og formidling av turforslag, turkart med ruter, overnattingsmuligheter, kalender for aktiviteter og kurs, transportinformasjon, og annen

[8] Informasjon om DNT er tilgjengelig her: http://www.turistforeningen.no/index.php?fo_id=991

turinformasjon, men samarbeider også om redaksjonelle saker om ulike turmuligheter. I tillegg formidles videoklipp fra NRKs arkiv. Både det redaksjonelle innholdet og formidlingen av turinformasjon risikerer å bli påvirket av DNTs eventuelle politiske, ideologiske og økonomiske interesser.

Ettersom DNT får inntekter fra friluftstjenester og medlemsrekruttering, og samarbeidet kan bidra til økonomisk gevinst for DNT, er det en særskilt fare for at DNT kan ha økonomiske interesser i samarbeidet om *UT.no*.

Det er videre problematisk dersom samarbeidet med DNT gir NRK eksklusiv tilgang til informasjon, da dette vil kunne sette NRK i et avhengighetsforhold til DNT.

Det fremgår av NRKs redegjørelse at også DNT bidrar med redaksjonelt innhold til *UT.no*. Samarbeidet legger slik ikke bare til rette for at DNT kan øve innflytelse på NRKs redaksjonelle innhold, men innebærer også at DNT er med på å lage det redaksjonelle innholdet som NRK er ansvarlig for.

Etter Medietilsynets oppfatning kan ikke samarbeidet om *UT.no* sies å være innrettet på en slik måte at NRK i tilstrekkelig grad verner om sin integritet og troverdighet for å kunne opptre fritt og uavhengig. Medietilsynet finner på denne bakgrunn at samarbeidet mellom NRK og DNT om *UT.no* er problematisk i lys av vedtektene § 12 d.

En annen forutsetning for at NRK kan samarbeide med en ekstern organisasjon, er at tjenesten det samarbeides om er ikke-kommersiell, i tråd med vedtektene § 16:

> *§ 16 NRKs allmennkringkastingstilbud skal være ikke-kommersielt.*
>
> *a. NRKs redaksjonelle avgjørelser skal ikke være styrt av kommersielle hensyn.*
>
> *d. Lisensmidler og andre offentlige inntekter skal ikke subsidiere kommersielle aktiviteter. Det skal være et klart regnskapsmessig og driftsmessig skille mellom NRKs kommersielle aktiviteter og allmennkringkastingsvirksomheten.*

Vedtektene § 16 c. åpner imidlertid for at NRK kan ha reklame på sine nettsider:

> *§ 16 c. NRK kan ha reklame på Internett, med unntak for nettsider som har barn som målgruppe. (...)*

Etter Medietilsynets oppfatning innebærer dette at også tjenesten *UT.no* kan ha reklame. Utover dette innebærer § 16 at *UT.no* ikke kan tilby eller promotere kommersielle tjenester. *UT.no* inneholder henvisninger til kommersielle tjenester, som blant annet turisthytter, og NRK risikerer gjennom sitt samarbeid om tjenesten å bidra til promotering av disse. Det gjelder både NRKs redaksjonelle virksomhet og driften av tjenesten for øvrig. Medietilsynet finner slik at tjenesten *UT.no* ikke er i tråd med kravet om at NRKs allmennkringkastingstilbud skal være ikke-kommersielt. Det problematiske ved at NRK viser

til én organisasjons kommersielle tjenester, motvirkes for øvrig ikke av at det også vises til andre virksomheters kommersielle tjenester.

Etter Medietilsynets oppfatning kan NRK tilby Internett-sider med redaksjonelt stoff om friluftsliv. Medietilsynet mener imidlertid at en selvstendig turplanleggingstjeneste har lav relevans for vedtektene og i tillegg er vesensforskjellig fra NRKs tradisjonelle allmennkringkastervirksomhet. Videre mener Medietilsynet at et samarbeid med en ekstern friluftslivsorganisasjon med politiske, ideologiske og økonomiske interesser kan være problematisk, ettersom et slikt samarbeid kan sette NRKs redaksjonelle uavhengighet i fare. Ettersom samarbeidet kan bidra til økonomisk gevinst for DNT, er det en særlig fare for at DNT kan ha økonomiske grunner til å påvirke innholdet i *UT.no*. Videre er det problematisk at nettjenesten henviser til kommersielle tjenester knyttet til friluftsliv. Etter en helhetsvurdering, der risikoen tjenesten utgjør for NRKs redaksjonelle uavhengighet og kravet til ikke-kommersialitet veier tungt, finner Medietilsynet at *UT.no* ikke kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenesten *UT.no* ikke kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

### 2.1.7 Virksomhet på eksterne nettsider

Med *virksomhet på eksterne nettsider* mener Medietilsynet NRKs tilstedeværelse på eksterne medieaktørers nettsider, som for eksempel Facebook og YouTube.

**Tjenester i denne kategorien**

Av de tjenester som NRK har rapportert om til Medietilsynet sorterer følgende under *virksomhet på eksterne nettsider*. NRKs beskrivelser av tjenestene står i kursiv:

- Sosiale plattformer som Facebook og Twitter
  *Enkeltmedarbeidere, programmer og avdelinger er tilstede på de vanligste sosiale mediene for å komme i kontakt med og være tilgjengelige for publikum.*
  *Eks: Himmelblå på Facebook: http://www.facebook.com/pages/Himmelbla/77412775234*
  *Eks: NRKbeta på Twitter http://twitter.com/nrkbeta*

- Innholdsnettsteder
  *NRK har endel innhold på ulike innholdsnettsteder: YouTube: Mye NRK-innhold finner uansett finner veien til YouTube, og NRK ønsker derfor heller at lisensbetalerne skal finne innhold som er rettighetsklarert og i god kvalitet enn at det skal drives omfattende piratvirksomhet. youtube.com/nrk Klippet "Medieval Helpdesk" har f.eks. 2 millioner visninger her. Flickr: NRK P3 deler vederlagsfritt ut alle konsertbilder de har rettigheter til å dele, NRKbeta-redaksjonen legger så mye som mulig av sine bilder ut til fri bruk. flickr.com/nrkbeta flickr.com/nrk-p3*

- Eksperimenter
  *NRK gjør fortløpende avgrensede eksperimenter på nye plattformer for å ligge i forkant av utviklingen. Våren 2007 eksperimenterte vi med Harald Eias fiksjonskarakter Rubenmann på Facebook og vi bygget en virtuell konsertscene i Second Life. Facebook er nå Norges mest brukte nettsted, mens Second Life gikk over. Ingen av delene var mulig å forutsi den gangen.*

**Medietilsynets vurdering**

I dette punktet vurderes NRKs virksomhet på eksterne medieaktørers nettsider, og hvorvidt denne virksomheten kan inngå i allmennkringkasteroppdraget. Denne virksomheten består i stor grad av formidling og tilgjengeliggjøring av NRKs allerede eksisterende innhold. Denne delen av virksomheten er således relevant for vedtektene § 13:

> *§ 13 NRK skal være allment tilgjengelig*
>
> *d. NRK skal være til stede på, og utvikle nye tjenester på alle viktige medieplattformer for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud.*

NRKs virksomhet på eksterne medieaktørers nettsider kan bidra til tilgjengeliggjøring, og NRK kan på denne måten nå bredere ut med sitt samlede programtilbud. Dette gjelder særlig NRKs virksomhet på *Innholdsnettsteder*, som her blant annet inkluderer NRK-innhold på YouTube.

NRKs virksomhet på *Sosiale plattformer som Facebook og Twitter* er ikke først og fremst en videreformidling av eksisterende innhold, men heller en synliggjøring av NRKs innholdstilbud. Medietilsynet mener at også denne type virksomhet kan bidra til å gjøre NRK allment tilgjengelig. Samtidig kan denne virksomheten bidra til interaktiv deltakelse blant publikum, jf. §§ 12 b. og 17 a. siste kulepunkt:

> *§ 12 b. NRK skal bidra til å fremme den offentlige samtalen (...)*
>
> *§ 17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:*
>
> - *Tjenester og spill som stimulerer til interaktiv deltakelse*

NRK redegjør også for ulike eksperimenter som inkluderer bruk av eksterne nettsider, og henviser til eksempler som fiksjonskarakteren Rubenmann på Facebook og en virtuell

konsertscene i Second Life fra 2007. Denne typen virksomhet kan også bidra til synliggjøring og interaktiv deltakelse, jf. §§ 13 og 17 a. siste kulepunkt, og kan i tillegg være relevant for det mer overordnede kravet i § 15 b.:

> *§ 15 b. NRK skal være nyskapende og bidra til kvalitetsutvikling.*

En forutsetning for at tjenester kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag er at de ikke er i strid med andre vedtektsbestemmelser. Eksterne medieaktørers nettsider som Facebook og YouTube kan inneholde reklame. NRKs tilbud presentert på disse plattformene kan således inngå i kommersiell virksomhet og fremstå som kommersielt. I vedtektene § 16 fremgår følgende:

> *§ 16 NRKs allmennkringkastingstilbud skal være ikke-kommersielt*

Vedtektene § 16 c. åpner videre for at NRK kan ha reklame på egne nettsider:

> *§ 16 c. NRK kan ha reklame på Internett, med unntak for nettsider som har barn som målgruppe. (...)*

Medietilsynet mener det er uklart om NRKs allmennkringkastingstilbud kan brukes av andre aktører i kommersielt øyemed. Ettersom vedtektene åpner for at NRK kan ha reklame på egne nettsider, finner imidlertid Medietilsynet det er rimelig å legge til grunn at NRK kan være til stede på og tilgjengeliggjøre innhold på eksterne medieaktørers nettsider selv om disse viser reklame.

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenestene i kategorien *virksomhet på eksterne nettsider* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

### 2.1.8 Informasjonssider om NRK-tilbud

Denne kategorien omfatter internettsider med informasjon om NRKs virksomhet. Kategorien inkluderer informasjon om NRK som mediebedrift, og informasjon om NRKs tilbud.

**Tjenester i denne kategorien**

Av de tjenester som NRK har rapportert om til Medietilsynet sorterer følgende under *informasjonssider om NRK-tilbud*. NRKs beskrivelser av tjenestene står i kursiv:

- Programoversikt
  *Sendeskjema for alle norske TV-kanaler de neste ukene, samt komplett sendeskjema for alle NRKs TV- og radiokanaler tilbake til 1998. Opp mot 1,2 millioner unike brukere i måneden.* *www.nrk.no/tv* *og* *www.nrk.no/radio*
- Kringkastingsorkesteret
  *Informasjonssider om Kringkastingsorkesteret. Ca 3 000 unike brukere i måneden.* *www.nrk.no/kork*
- Digitalradio Norge
  *Informasjon rundt radio via DAB-nettet.* *dabdigitalradio.no*

**Medietilsynets vurdering**

Tjenestene i denne kategorien er ikke i seg selv innholdstilbud, men informasjon om NRKs tilbud og virksomhet. Denne typen informasjonssider bidrar til å gjøre NRK allment tilgjengelig, og til å synliggjøre NRKs allmennkringkastingsvirksomhet. Det vises i denne sammenhengen til vedtektene § 13:

> *§ 13 NRK skal være allment tilgjengelig*

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenestene i kategorien *informasjonssider om NRK-tilbud* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

## 2.2 Mobile plattformer

Denne kategorien omfatter tjenester utviklet for mobil-tv, mobiltelefon og lignende.

Det fremgår av vedtektene at NRK skal ha et attraktivt innholdstilbud på Internett og mobil-tv, jf. § 17. Vedtektene formulerer imidlertid ikke konkrete innholdskrav for tilbudet på mobil-tv mv., slik de gjør for Internett i § 17 a.

Ved vurderingen om de rapporterte tjenestene kan inngå i allmennkringkasteroppdraget har derfor Medietilsynet sett hen til de øvrige vedtektsbestemmelsene.

Tjenester i denne kategorien kan deles inn i kategoriene *videreformidling av innhold* og *mobiltjenester som er en del av redaksjonell virksomhet*.

### 2.2.1 Mobil-tv/mobiltjenester som videreformidler innhold

Følgende tjenester er en videreformidling av innhold på radio, fjernsyn eller Internett. NRKs beskrivelser av tjenestene står i kursiv:

- MiniTV
  *Linjær TV via DMB-nettet. Prøveprosjekt sammen med MTG og TV2 i selskapet NMTV. Prøvesendinger i Stor-Oslo frem til sommeren 2011. Prosjektet disribuerer NRK1, NRK2 og NRK3/Super i tillegg til alle DAB radio-kanaler. minitv.no*
- MiniTV – mobil for iPhone, Android, Nokia, SonyEricsson, Windows Mobile 7 og Motorola
  *En TV orientert mobilapplikasjon, som håndteres av NMTV. NRK distribuerer NRK1, NRK2 og NRK3/Super på samme måte som på web i tillegg til 5 tekstlige nyheter.*
- m.nrk.no
  *NRKs mobilsider med de siste nyhetene, sport, trafikk, vær, programoversikter i tillegg til Mobil-TV og Mobil-Radio. m.nrk.no*
- m.yr.no
  *Mobilversjonen av yr.no, med en forenklet versjon av internettutgaven. m.yr.no*
- yr.no for iPhone
  *Applikasjonen (til installering på iPhone, iPad og iTouch) gir deg værvarsel for der du befinner deg akkurat nå. Norges mest populære iPhone-applikasjon, lastet ned ca 250 000 ganger.*
- NRK Radio på iPhone, Android og Nokia
  *Hør radio direkte på mobiltelefonen din. To versjoner en for alle NRK's radiokanaler og en for P3 kanalene.*
- Mindre nyhets- og oppdateringsapplikasjoner for Android og Nokia.
  *Ut.no, Programoversikt, Nyhetstjenester*

- Innhold tilgjengelig for operatører/andre i markedet
  *NRK's mobilinnhold er også tilgjengelig for en del andre aktører i markedet, dette er alt fra andre innholdsleverandører til mobiloperatører.*

**Medietilsynets vurdering**

Av vedtektene § 13 d. fremgår det at:

> *§ 13 d. NRK skal være til stede på, og utvikle nye tjenester på alle viktige medieplattformer for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud.*

Vedtektene § 13 d. tydeliggjør at NRK skal være til stede på alle viktige medieplattformer for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud. Medietilsynet forstår denne vedtektsbestemmelsen slik at NRK skal bruke Internett og andre plattformer til å formidle allerede eksisterende programtilbud. Tjenester som er en videreformidling av NRK-innhold fra radio og fjernsyn til mobile plattformer har således tydelig forankring i NRKs vedtekter. Medietilsynet er av den oppfatning at også Internett-tjenester som inngår i allmennkringkasteroppdraget kan videreformidles til mobile plattformer. Det vises i denne sammenheng til § 17:

> *§ 17 NRK skal ha et attraktivt innholdstilbud på Internett, mobil-tv mv.*

En forutsetning for at tjenester kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag er at de ikke er i strid med andre vedtektsbestemmelser. I vedtektene §§ 13 og 16 fremgår følgende:

> *§ 16 NRKs allmennkringkastingstilbud skal være ikke-kommersielt*:
>
> *§ 13 b. Det skal som utgangspunktet ikke kreves betaling for NRKs allmennkringkastingstilbud. (...).*

Medietilsynet mener at dersom tjenester i kategorien *mobil-tv/mobiltjenester som videreformidler innhold* skal inngå i allmennkringkasteroppdraget, kan ikke NRK ha inntekter knyttet til disse tjenestene. Tilsynet mener det er rimelig å forvente at eventuell brukerbetaling kun kan kreves til å dekke bruksavhengige kostnader, på lik linje med NRKs tilbud på Internett, jf. § 17 c.:

> *§ 17 c. NRKs programtilbud på Internett skal være gratis. Bruksavhengige kostnader som knyttes til programtilbudet skal likevel kunne kreves dekket ved brukerbetaling.*

Når det gjelder tjenesten *Innhold tilgjengelig for operatører/andre i markedet*, redegjør NRK for at NRKs mobilinnhold også er tilgjengelig for en del andre aktører i markedet. Det er derfor mulig at andre aktører kan bruke NRK-innhold til økonomisk vinning. Medietilsynet mener det er uklart om NRK kan tilby sitt allmennkringkastingsinnhold til aktører som bruker det i kommersielt øyemed. Ettersom NRKs allmennkringkastertilbud skal være ikke-

kommersielt, kan imidlertid ikke NRK ha inntekter ved å tilgjengeliggjøre sitt innhold for andre i markedet.

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenestene i kategorien *mobil-tv/mobiltjenester som videreformidler innhold* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

### 2.2.2 Mobiltjenester som er en del av redaksjonell virksomhet

Denne kategorien omfatter mobiltjenester som er en del av NRKs redaksjonelle virksomhet på radio, fjernsyn eller Internett. NRKs beskrivelser av tjenestene står i kursiv:

- SMS tjenester
  *Avstemmnings og interaktivitetstjenester for større sendinger (for eksempel Melodi Grand Prix) og til daglig bruk for redaksjonene.*
- Varlsingstjenester via SMS for resultater og nyheter.
- Quiz
  *Jul og påske quiz tjeneste for web og sms*.

I tillegg gir NRK følgende informasjon om tjenestene:

- *NRK har en kostnad til operatørene for hver SMS vi mottar/sender, og har lagt oss på at enkelte tjenester til redaksjonene koster 1kr, som er litt i overkant av selvkost, men det minste vi kan ta betalt av brukerne.*
- *Interaktivitet og avstemninger brukes under større eventer (Melodi Grand Prix etc), og har et høyt volum. Disse tjenestene styres av redaksjonen og NRK Aktivum i samarbeid. Meldingene koster ca 5 kr pr melding. I det daglige bruker også mange av redaksjonene interaktivitet, disse meldingene styres av redaksjonene, men koster fra 1 til 5 kr pr melding som gir en inntjening til NRK Aktivum.*
- *Varslingstjenester har NRK pr i dag kun på nyheter, denne tjenesten koster 1 kr pr melding brukeren mottar og styres av Nyhetsavdelingen. I tillegg har vi varsel om resultater i fotballkamper, som også koster 1 kr pr melding. Vi har hatt andre varslingstjenester tidligere (som for eksempel gull-medaljevarsling under OL og trafikk informasjon), men disse er for tiden ikke i bruk.*
- *Quiz'er som benyttes ved Påskenøtter og Julenøtter administreres av NRK Aktivum og gjennomføres av redaksjonen. Det finnes også andre quiz'er, men disse benyttes i liten grad og er som regel styrt av redaksjonene.*
- *Svisj har en egne prissettinger som håndteres av NRK Aktivum og redaksjonen i samarbeid.*

- *NRK bruker både quiz og varslinger som en del av sitt redaksjonelle tilbud, både på radio, tv og nett. Det gjøres ikke forskjell på mediene. Men det er ingen av tjenestene som er selvstendige mobiltjenester uten redaksjonell forankring.*

**Medietilsynets vurdering**

NRKs vedtekter formulerer ikke krav til hva NRKs tilbud på mobile plattformer skal inneholde. Medietilsynets oppfatning er i utgangpunktet at tjenester som er nært forbundet med den redaksjonelle virksomheten kan falle inn under allmennkringkasteroppdraget gjennom denne tilknytningen, jf. punkt 1.2.1. Forutsetningen er imidlertid at tjenestene som tilbys ikke er i strid med andre vedtektsbestemmelser. NRKs tjenester kan heller ikke være i strid med kringkastingsloven, og relevant i den forbindelse er rundskrivet *Orientering til kringkastere om regelverk for bruk av sms/mms-tjenester i kringkastingsprogram* av juni 2007, som Medietilsynet henviser til senere i vurderingen.

Vedtektene formulerer hovedsakelig krav til hva NRK skal tilby innenfor allmennkringkasteroppdraget, men vedtektene formulerer også krav til hva NRK ikke kan gjøre. Av § 16 fremgår følgende:

> *§ 16 NRKs allmennkringkastingstilbud skal være ikke-kommersielt*
>
> *a. NRKs redaksjonelle avgjørelser skal ikke være styrt av kommersielle hensyn.*
>
> *b. NRKs allmennkringkastingstilbud på radio, fjernsyn og tekst-tv skal være reklamefritt og skal ikke inneholde spesielle salgsfremmende henvisninger til konsernets kommersielle tjenester og produkter.*
>
> *c. NRK kan ha reklame på Internett, med unntak for nettsider som har barn som målgruppe. NRK skal tilstrebe et tydeligst mulig skille mellom allmennkringkastingstilbudet og kommersielle tjenester tilbudt på Internett. Nedlastningstjenester som tilbys innenfor allmennkringkastingstilbudet skal ikke inneholde reklameinnslag. Det bør utvises særlig varsomhet med å tilby innhold som utsetter publikum for kommersielt press. Dette gjelder særlig for programmer som er rettet mot barn og unge.*
>
> *d. Lisensmidler og andre offentlige inntekter skal ikke subsidiere kommersielle aktiviteter. Det skal være et klart regnskapsmessig og driftsmessig skille mellom NRKs kommersielle aktiviteter og allmennkringkastingsvirksomheten.*
>
> *e. NRKs allmennkringkastingstilbud, både i tradisjonell programvirksomhet og i form av nye medietjenester, skal hovedsakelig finansieres ved kringkastingsavgift.*
>
> *f. NRK skal kunne videreutvikle kommersielle tjenester som generer overskudd som bidrar til å finansiere allmennkringkastingstjenester. Den forretningsmessige virksomheten skal være forenelig med de krav til kvalitet og integritet som gjelder for NRK.*

NRKs beskrivelse av tilbudet viser at NRK tjener penger på flere av mobiltjenestene. Videre går det frem at interaktivitets- og avstemningstjenester både brukes under større arrangement som for eksempel Melodi Grand Prix og i redaksjonene i det daglige. Det fremgår at

avstemning og interaktivitet knyttet til de store arrangementene styres av redaksjonene og NRK Aktivum i samarbeid, mens interaktivitets-tjenester som brukes i det daglige styres av redaksjonene. Det oppgis at avstemming per sms på store arrangementer koster ca. kr 5, og at tjenestene som tilbys i det daglige koster mellom kr 1 og kr 5 per melding, og at inntjeningen går til NRK Aktivum. *Svisj* oppgis å ha egne prissettinger. *Varslingstjenester* oppgis å koste kr 1 per melding brukeren mottar, mens det ikke oppgis pris for tjenesten *Quiz*.

Tjenestene som sorterer under denne kategorien er tilknyttet NRKs redaksjonelle virksomhet. Selv om inntjeningen går til NRK Aktivum, er alle tjenestene likevel en del av den redaksjonelle virksomheten og styres også til dels av redaksjonene. Den redaksjonelle virksomheten finansieres av lisensmidler, og lisensmidler kan slik sies å subsidiere kommersielle aktiviteter. Medietilsynet mener således at det ikke er et klart regnskapsmessig og driftsmessig skille mellom NRKs kommersielle aktiviteter og allmennkringkastingsvirksomheten, jf. § 16 d.

Ettersom det ikke er et tydelig regnskapsmessig og driftsmessig skille mellom NRK Aktivums virksomhet og allmennkringkastingsvirksomheten, setter NRK seg også i fare for å bryte andre vedtektsbestemmelser. NRK har potensielt store inntekter knyttet til mobiltjenestene, og det er derfor en risiko for at NRKs redaksjonelle avgjørelser styres av kommersielle hensyn. Dette er i strid med vedtektene § 16 a. Medietilsynet mener at NRKs virksomhet må innrettes på en slik måte at slik risiko unngås.

Videre kan en promotering av disse tjenestene gjennom den redaksjonelle virksomheten sies å være salgsfremmende henvisninger, noe som er i strid med vedtektene § 16 b. I et felles rundskriv fra Forbrukerombudet, Lotteri- og stiftelsestilsynet og Medietilsynet juni 2007 med *Orientering til kringkastere om regelverk for bruk av sms/mms-tjenester i kringkastingsprogram* redegjorde Medietilsynet for at tjenester som er integrerte deler av et program kan regnes som redaksjonelt innhold, og at presentasjon av sms-tjenester i et program således ikke vil innebære et brudd med reklamereglene i kringkastingsloven. NRK kan på lik linje med kommersielle aktører tilby sms-tjenester som en del av sin redaksjonelle virksomhet. I motsetning til andre kringkastere kan NRK imidlertid ikke ha inntekter knyttet til denne virksomheten ettersom NRK skal være ikke-kommersiell og ikke skal inneholde salgsfremmende henvisninger. Dersom NRK tilbyr mobiltjenester som ikke bidrar til inntjening, vil en promotering av disse ikke være å regne som salgsfremmende henvisninger.

Medietilsynet er videre av den oppfatning at NRK mobiltjenester strider mot § 16 c. om at NRK skal utvise særlig varsomhet med å tilby innhold som utsetter publikum for kommersielt press.

Medietilsynet viser videre til vedtektene § 13 b.:

> *§ 13 b. Det skal som utgangspunktet ikke kreves betaling for NRKs allmennkringkastingstilbud. (...)*

Medietilsynet mener at dersom NRK skal tilby mobiltjenester som en del av den redaksjonelle virksomheten, altså allmennkringkastingsvirksomheten, kan ikke NRK ha inntekter knyttet til disse tjenestene. Tilsynet mener det er rimelig å forvente at brukerbetaling kun kan kreves til å dekke bruksavhengige kostnader, på lik linje med NRKs tilbud på Internett, jf. § 17 c.:

> *§ 17 c. NRKs programtilbud på Internett skal være gratis. Bruksavhengige kostnader som knyttes til programtilbudet skal likevel kunne kreves dekket ved brukerbetaling.*

NRKs mobiltjenester som er en del av redaksjonell virksomhet synes i ulik grad å bidra til inntjening. Noen av tjenestene synes å ligge i grenseland for hva som kan kalles kommersiell virksomhet ettersom prisen på tjenestene ligger nær, men likevel over, selvkost. Andre av tjenestene fremstår tydelig som en del av en kommersiell virksomhet.

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at NRKs tjenester i kategorien *mobiltjenester som er en del av redaksjonell virksomhet* ikke kan inngå i allmennkringkasteroppdraget dersom NRK har inntekter knyttet til disse tjenestene.

## 2.3 Digitalradio og -fjernsyn

Denne kategorien omfatter NRKs digitale radio- og fjernsynskanaler, samt digital tekst-tv. Medietilsynet vurderer ikke de tre hovedkanalene på henholdsvis radio og fjernsyn, blant annet fordi de eksisterte før det digitale bakkenettet.

**Tjenester i denne kategorien**

Av de tjenester NRK har rapportert sorterer følgende under *digitalradio og -fjernsyn*. NRKs beskrivelser av tjenestene står i kursiv:

- NRK Sport
  *Radiokanal som sendes på DAB, internett og på det digitale bakkenettet for tv. OL og VM, norsk toppfotball og Premier League fra BBC er blant innholdet, krydret med sport fra arkivet.*

  *Kanalen overfører engelske fotballkamper + samsending med P1 og Alltid Nyheter.*
- NRK Gull
  *Baserer seg på NRKs rikholdige radioarkiv. Kanalen kan utfylle dagens nyhetsbilde ved å programsette relevant arkivstoff. Lytterne kan sende inn sine ønskerepriser til kanalens nettside. NRK Gull sendes i DAB-nettet og som nettradio.*

  *Kanalen sender arkivstoff + egenproduksjon som er basert på arkivstoff.*
- Alltid Nyheter
  *Nyheter og reportasjer fra hele NRK. Sender også en god del av NRKs nyhetstilbud direkte, blant annet Her og Nå og Dagsrevyen.*

  *Kanalen sender egenprodusert innhold + reprise av program fra P1 og P2 + videreformidling av BBC World Service.*
- Alltid Folkemusikk
  *Gjøre NRKs unike folkemusikkarkiv tilgjengelig for flere. Arkivet inneholder opptak fra 1934 og frem til i dag.*

  *Kanalen sender non-stop musikk. Egne opptak + plateutgivelser.*
- NRK Jazz
  *24-timers jazzkanal på DAB og nettradio. Sender jazz i alle fasonger – fra det tradisjonelle til det eksperimentelle, fra de store klassikerne til det nyeste nye.*

  *Kanalen sender non-stop musikk + reprise av egenproduserte jazzprogram fra P2.*
- NRK Båtvær
  *Sender oppdaterte værvarsler for yrkes- og fritidsflåten 24 timer i døgnet. NRK Båtvær kan mottas med DAB-radio der dekning er etablert inntil 20 kilometer ut fra kysten.*

  *Kanalen sender spesiell værmelding for kystområdene. Produsert og avviklet av DNMI (Meteorologisk Institutt).*

- NRK Super
  *Tilgjengelig hele dagen på DAB, og hele døgnet som nettradio. Innholdet er en miks av nytt og eldre innhold presentert av egne programverter.*

  *Kanalen sender egenprodusert innhold.*

- NRK Klassisk
  *Spiller klassisk musikk døgnet rundt. Var den første i verden i sitt slag.*

  *Kanalen sender egenprodusert innhold + reprise av egenproduserte klassiske program fra P2 + videreformidling av musikkopptak fra EBU.*

- NRK mP3
  *Spiller energisk musikk 24 timer i døgnet.*

- NRK Sámi Radio
  *DAB- og nettradiokanal som sender repriser på alle samiske radioprogrammer som sendes i NRK P1 og P2. Det blir også produsert eget innhold.*

- NRK Stortinget
  *Lar lytterne være «flue på veggen» i Stortingssalen. Sendes kun i det digitale bakkenettet.*

- Digital tekst-tv
  *NRK tilbyr digital tekst-TV som er en kjapp og moderne tekst-TV, der publikum tilbys NRKs TV-kanaler eller radiokanaler samtidig som de kan benytte seg av alt innholdet på tekst-tv, lese nyheter, sjekke været med mer.*

**Medietilsynets vurdering**

Av vedtektene § 13 d. fremgår det at:

> *§ 13 d. NRK skal være til stede på, og utvikle nye tjenester på alle viktige medieplattformer for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud.*

Vedtektene § 13 d. tydeliggjør at NRK skal være til stede på alle viktige medieplattformer for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud. Medietilsynet forstår denne vedtektsbestemmelsen slik at NRK skal bruke Internett og andre plattformer til å formidle allerede eksisterende programinnhold. En stor del av innholdet på NRKs digitalradiokanaler er en videreformidling av innhold fra NRKs radio- og fjernsynssendinger. Denne delen av tilbudet kan derfor inngå i allmennkringkasteroppdraget med relevans for vedtektene § 13 d.

Det er Medietilsynets generelle oppfatning at tjenester med redaksjonell tilknytning til radio- og fjernsynsprogrammer kan inngå i allmennkringkasteroppdraget gjennom denne tilknytningen, se punkt 1.2.1. I tillegg til å videreformidle tilbud inkluderer flere av tjenestene i denne kategorien innhold som tar utgangspunkt i arkivstoff eller annet redaksjonelt materiale. Innholdet i *NRK Gull* er i sin helhet av denne typen, og tjenesten kan således inngå i allmennkringkasteroppdraget.

Ved vurderingen av om NRK kan inkludere egenutviklet innhold for digitalradio og -fjernsyn ser Medietilsynet hen til vedtektene for å vurdere om det kan sies å inngå i allmennkringkasteroppdraget.

Kanalene *NRK Jazz*, *NRK Klassisk*, *NRK mP3 og Alltid Folkemusikk* har tematisk relevans for vedtektene § 14 f.:

> *§ 14 f. NRK skal formidle norsk kultur og en bred variasjon av norske kunstuttrykk frå mange ulike kunstnere, uavhengige miljøer og offentlige institusjoner.*

*NRK Super* har tematisk relevans for § 15 i.:

> *§ 15 i. NRK skal fremme barns rett til ytringsfridom og informasjon, og skjerme barn mot skadelige former for innhold. NRK skal ha daglige norskspråklige programmer for barn under 12 år, jevnlige norskspråklige programmer for unge, og jevnlige programmer for barn og unge på samisk.*

*NRK Sami Radio* har tematisk relevans for § 14 b.:

> *§ 14 b. NRK skal bidra til å styrke norsk og samisk språk, identitet og kultur. En stor andel av tilbudet skal ha norsk forankring og speile norske virkeligheter. NRK skal ha programmer for nasjonale og språklige minoriteter. NRK skal ha daglige sendinger for den samiske befolkning.*

*NRK Sport* er tematisk relevant for § 14 j.:

> *§ 14 j. NRK skal ha sportssendinger som dekker både bredden i norsk idrettsliv, herunder funksjonshemmedes idrettsutøvelse, og store idrettsbegivenheter.*

*Alltid Nyheter* har tematisk relevans for § 15 e.:

> *§ 15 e. NRK skal tilby nyheter og aktualiteter og kulturstoff frå både smale og brede grupper, herunder egne kulturprogrammer. Tilbudet skal gjenspeile det mangfoldet som finnes i befolkningen. Blant annet skal NRKs samlede tilbud appelere til alle aldersgrupper.*

*NRK Stortinget* har tematisk relevans for § 12 b.:

> *§ 12 b. NRK skal bidra til å fremme den offentlige samtalen og medvirke til at hele befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser. NRK skal ha en bred og balansert dekning av politiske valg. Samtlige partier av en viss størrelse omtales normalt i den redaksjonelle valgdekningen.*

*NRK Båtvær* har ikke tydelig tematisk forankring i vedtektene. Som nevnt i punkt 1.2.1 mener Medietilsynet det er relevant å se hen til hva NRK tradisjonelt har levert som en del av sitt allmennkringkasteroppdrag. Tradisjonelt har værmeldinger imidlertid inngått som et fast

element i NRKs tilbud og sendes i tilknytning til NRKs nyhetssendinger på radio og fjernsyn. Informasjon om værforhold står i en særstilling hva gjelder allmenn relevans, og når det gjelder sikkerhet og beredskap. Sikkerhetshensynet er spesielt relevant for denne tjenesten ettersom den er rettet mot båtferdsel i kystområdene. På dette grunnlaget mener Medietilsynet at *NRK Båtvær* også kan inngå i allmennkringkasteroppdraget.

Tjenesten *Digital tekst-tv* fremstår som en oppdatert versjon av analog tekst-tv, som har inngått i det tradisjonelle fjernsynstilbudet. Tjenesten fremstår ikke som vesensforskjellig fra analog tekst-tv, og kan inngå i allmennkringkasteroppdraget på samme måte som tekst-tv. Det vises i denne sammenhengen til at kravene til NRKs allmennkringkastingstilbud skal gis samme anvendelse både for tradisjonell programvirksomhet og nye medietjenester, jf. punkt 1.2.1.

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenestene i kategorien *digitalradio og -fjernsyn* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

## 2.4 Leveranser til eksterne visningsplattformer

Denne kategorien omfatter innhold som NRK leverer til eksterne visningsplattformer.

### Tjenester i denne kategorien

Av de tjenester som NRK har rapportert sorterer følgende under *leveranser til eksterne visningsplattformer*. NRKs beskrivelser av tjenestene står i kursiv:

- Flytoget
  *NRK leverer nyheter, sport, økonomi, kultur og videoinnhold til skjermene om bord. Flytoget har rundt 5,3 millioner reisende hvert år.*
- Flyplasser
  *NRK leverer nyheter, lokalnyheter, sport, økonomi, kultur og videoinnhold til skjermer på flyplassene. Det leveres nyheter til totalt 11 flyplasser, med 17 millioner reisende i året.*
- Fly- og bybusser
  *NRK leverer nyheter, sport, økonomi, kultur og videoinnhold til skjermene om bord. Nyheter leveres til ulike busselskaper med totalt 13 millioner reisende i året.*
- Hvilepuls
  *NRK leverer nyheter, sport, økonomi, kultur og videoinnhold til skjermer på venterom på lege- og tannlegekontor. Tjenesten leveres til 1000 legekontor over hele landet.*
- Banker og butikker
  *NRK leverer nyheter, sport, økonomi, kultur og videoinnhold til skjermer plassert i filialene til bl.a. Nordea i hele landet.*
- Bedrifter
  *NRK leverer nyheter, sport, økonomi, kultur og videoinnhold til skjermer på flere universiteter, høyskoler, videregående skoler og bedrifter.*
- Vær
  *yr.no gir bort værdata til alle som ønsker å bruke det. Ettersom dataene gis bort vederlagsfritt finnes ingen brukeroversikt, men noen eksempler fra hver sin ende av skalaen er visitnorway.com og spiterstulen.no. Det sendes ut anslagsvis 3-5 millioner varsler i døgnet via denne tjenesten. www.yr.no/verdata/*

### Medietilsynets vurdering

Medietilsynet mener NRKs leveranser til eksterne visningsplattformer har relevans for vedtektene § 13:

> *§ 13 NRK skal være allment tilgjengelig*

NRK kan gjennom tilstedeværelse på eksterne visningsplattformer bidra til å synliggjøre og tilgjengeliggjøre NRKs innholdstilbud.

En forutsetning for at tjenester kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag er at de ikke er i strid med andre vedtektsbestemmelser. Eksterne visningsplattformer kan inneholde reklame, og aktørene som driver eksterne visningsplattformer kan bruke NRK-innhold til å heve verdien av sin reklameplass. NRKs tilbud presentert på disse plattformene kan således inngå i kommersiell virksomhet og fremstå som kommersielt. I vedtektene § 16 fremgår følgende:

> *§ 16 NRKs allmennkringkastingstilbud skal være ikke-kommersielt*

Vedtektene § 16 c. åpner videre for at NRK kan ha reklame på egne nettsider:

> *§ 16 c. NRK kan ha reklame på Internett, med unntak for nettsider som har barn som målgruppe. (...)*

Medietilsynet mener det er uklart om NRK kan tilby sitt allmennkringkastingsinnhold til aktører som bruker det i kommersielt øyemed. Ettersom vedtektene åpner for at NRK kan ha reklame på egne nettsider, finner imidlertid Medietilsynet det rimelig å legge til grunn at leveranser til eksterne visningsplattformer kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag selv om NRK-innholdet vises i tilknytning til reklame.

Ettersom NRKs allmennkringkastertilbud skal være ikke-kommersielt, kan NRK ikke ha inntekter knyttet til sine leveranser til eksterne visningsplattformer. Det forutsettes derfor at NRK leverer sitt tilbud vederlagsfritt.

**Medietilsynets konklusjon**

Medietilsynet finner at tjenestene i kategorien *leveranser til eksterne visningsplattformer* kan inngå i NRKs allmennkringkasteroppdrag.

# 3 Oppsummering og avsluttende bemerkninger

## 3.1 Oppsummering

Medietilsynet har foretatt en gjennomgang av NRKs tjenester på nye medieplattformer for å sikre at disse faller inn under allmennkringkasteroppdraget slik dette er formulert i selskapets vedtekter. Gjennomgangen omfatter ikke vurderinger av eventuelle konkurransebegrensende effekter tjenestene måtte ha i markedet.

Medietilsynet finner at de fleste av NRKs tjenester på nye medieplattformer kan inngå i allmennkringkasteroppdraget, og således finansieres med lisensmidler.

Enkelte av NRKs tjenester reiser imidlertid spørsmål ved NRKs redaksjonelle uavhengighet og krav om at NRKs allmennkringkastertilbud skal være ikke-kommersielt. Disse tjenestene kommer således i varierende grad i konflikt med NRKs vedtekter §§ 12 og 16.

Disse problemstillingene er tydeligst når det gjelder nyttetjenesten *UT.no* og tjenestene i kategorien *mobiltjenester som er en del av NRKs redaksjonelle virksomhet*. Disse tjenestene kan etter Medietilsynets vurdering ikke inngå i allmennkringkasteroppdraget, med mindre tjenestene justeres slik at de er tråd med vedtektene. Det vises til Medietilsynets vurdering av disse tjenestene i punkt 2.1.6.4 og punkt 2.2.2.

Når det gjelder tjenestene *Yr.no* og tjenestene i kategoriene *mobil-tv/mobiltjenester som videreformidler innhold* og *leveranser til eksterne visningsplattformer* mener Medietilsynet disse kan inngå i allmennkringkasteroppdraget under gitte forutsetninger. Det vises her til punkt 2.1.6.4, 2.2.1 og punkt 2.4.

Gjennomgangen av NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer har form av en rådgivende uttalelse og oversendes Kulturdepartementet for videre oppfølging.

## 3.2 Avsluttende bemerkninger

Etter gjennomgangen av NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer har Medietilsynet noen generelle betraktninger om NRKs vedtekter og rammene de setter for NRKs allmennkringkasteroppdrag. Bemerkningene tar utgangspunkt i mulighetene nye medieplattformer åpner for; muligheter NRK i økende grad benytter seg av allerede, men som i begrenset grad er reflektert i NRKs vedtekter.

Nye digitale medieplattformer tilbyr nye formidlingsmuligheter. For NRK åpner nye plattformer blant annet nye muligheter for samvirke med eksterne organisasjoner. Nye plattformer gjør det enklere for NRK å motta informasjon fra eksterne organisasjoner, for eksempel ved å få tilgang til deres databaser. Det er også enklere for NRK å formidle sitt

innhold ut til eksterne organisasjoner. Videre åpner nye plattformer for at NRK enklere kan opprette nye tjenester i samarbeid med eksterne organisasjoner. Gjennomgangen av NRKs tjenester viser at NRK i økende grad benytter seg av alle disse mulighetene, og at utnyttelsen av dem reiser nye spørsmål om NRKs allmennkringkasteroppdrag. For det første utvikles tjenester med innhold og funksjonaliteter som skiller seg fra NRKs tradisjonelle allmennkringkastertilbud. For det andre utvikler NRK nye forbindelser med eksterne organisasjoner, som på ulike måter kan komme i konflikt med kravene som stilles til NRKs allmennkringkasteroppdrag, særlig når det gjelder krav til redaksjonell uavhengighet og krav til at virksomheten skal være ikke-kommersiell.

Det fremgår ikke tydelig av vedtektene at NRK skal utnytte mulighetene nevnt over slik NRKs vedtekter er formulert i dag. Videre fremgår det ikke tydelig hvordan NRK kan utnytte mulighetene og samtidig i ivareta eksisterende krav til allmennkringkasteroppdraget.

Gjennomgangen har også vist at vedtektene i stor grad bruker begreper tilpasset radio- og fjernsynstilbud, og at det derfor ikke alltid er tydelig om NRK også kan og skal oppfylle kravene på nye plattformer. Når vedtektene ber om ”sendinger” og ”programmer” og ”programtilbud”, er det for eksempel vanskelig å knytte kravet til Internett. Dette underbygger at vedtektenes beskrivelse av NRKs oppdrag på nye plattformer jevnlig bør revurderes og oppdateres.

## Vedlegg

### Vedtekter for Norsk rikskringkasting AS

fastsatt i konstituerende generalforsamling 30. april 1996, sist endret i generalforsamling 29. juni 2009.

### II NRKs allmennkringkastingsoppdrag

*§ 12 NRK skal understøtte og styrke demokratiet*

a. NRKs samlede allmennkringkastingstilbud skal ha som formål å oppfylle demokratiske, sosiale og kulturelle behov i samfunnet.

b. NRK skal bidra til å fremme den offentlige samtalen og medvirke til at hele befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser. NRK skal ha en bred og balansert dekning av politiske valg. Samtlige partier og lister over en viss størrelse omtales normalt i den redaksjonelle valgdekningen.

c. NRK har som oppgave å avdekke kritikkverdige forhold og bidra til å beskytte enkeltmennesker og grupper mot overgrep eller forsømmelser fra offentlige myndigheter og institusjoner, private foretak eller andre.

d. NRK skal være redaksjonelt uavhengig. NRK skal verne om sin integritet og sin troverdighet for å kunne opptre fritt og uavhengig i forhold til personer eller grupper som av politiske, ideologiske, økonomiske eller andre grunner vil øve innflytelse på det redaksjonelle innholdet. Virksomheten skal preges av høy etisk standard og over tid være balansert. Saklighet, analytisk tilnærming og nøytralitet skal etterstrebes, jf. bl.a. prinsippene i Redaktørplakaten, Vær Varsom-plakaten og Tekstreklameplakaten.

*§ 13 NRK skal være allment tilgjengelig*

a. NRKs tre hovedkanaler for hhv. radio og fjernsyn skal være tilgjengelige for hele befolkningen. NRK skal søke en bredest mulig distribusjon av sitt øvrige programtilbud.

b. Det skal som utgangspunkt ikke kreves betaling for NRKs allmennkringkastingstilbud. NRKs tre hovedkanaler for hhv. radio og fjernsyn skal være gratis tilgjengelige for alle lisensbetalere på minst én distribusjonsplattform.

c. Ved utformingen av NRKs tilbud må det tas hensyn til funksjonshemmede, bl.a. skal NRK ta sikte på at alle fjernsynsprogrammer blir tekstet.

d. NRK skal være til stede på, og utvikle nye tjenester på alle viktige medieplattformer for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud.

e. NRK bør så langt som mulig benytte åpne standarder, så fremt ikke økonomiske eller kvalitative hensyn taler imot dette.

*§ 14 NRK skal styrke norsk språk, identitet og kultur*

a. NRK skal reflektere det geografiske mangfoldet i Norge og ha et godt lokalt tilbud og lokal tilstedeværelse.

b. NRK skal bidra til å styrke norsk og samisk språk, identitet og kultur. En stor andel av tilbudet skal ha norsk forankring og speile norske virkeligheter. NRK skal ha programmer for nasjonale og språklige minoriteter. NRK skal ha daglige sendinger for den samiske befolkning.

c. NRK skal formidle kunnskap om ulike grupper og om mangfoldet i det norske samfunnet. NRK skal skape arenaer for debatt og informasjon om Norge som et flerkulturelt samfunn.

d. NRKs tilbud skal i hovedsak bestå av norskspråklig innhold. Begge de offisielle målformene skal benyttes. Minst 25 pst. av innholdet skal være på nynorsk.

e. NRK plikter å sende innhold som enten er produsert i, eller som tar det innholdsmessige utgangspunkt i, distriktene. NRK skal ha distriktssendinger alle hverdager.

f. NRK skal formidle norsk kultur og en bred variasjon av norske kunstuttrykk fra mange ulike kunstnere, uavhengige miljøer og offentlige kulturinstitusjoner.

g. NRK skal formidle og produsere norsk musikk og drama. NRK skal formidle norsk film og stimulere det norske filmmiljøet. Minst 35 pst. av musikken som spilles skal være norsk, med vekt på norskspråklig og/eller norskkomponert musikk. NRK skal holde et fast orkester som dekker et bredt repertoar fra underholdningsmusikk til symfonisk musikk.

h. NRK skal formidle kulturarven i Norge. Arkivene til NRK er en del av denne. NRK skal arbeide for å digitalisere og tilgjengeliggjøre disse arkivene for befolkningen. Arkivtilbudet skal i hovedsak være gratis tilgjengelig.

i. NRK skal gjenspeile Norges religiøse arv og mangfold av livssyn og religion i det norske samfunnet.

j. NRK skal ha sportssendinger som dekker både bredden i norsk idrettsliv, herunder funksjonshemmedes idrettsutøvelse, og store idrettsbegivenheter.

*§ 15 NRK skal etterstrebe høy kvalitet, mangfold og nyskaping*

a. NRK skal tilby tjenester som kan være kilde til innsikt, refleksjon, opplevelse og kunnskap gjennom programmer av høy kvalitet.

b. NRK skal være nyskapende og bidra til kvalitetsutvikling.

c. NRK skal kunne formidle samme type tilbud som også tilbys av kommersielle aktører, men bør etterstrebe å tilføye sitt tilbud et element av økt samfunnsverdi i forhold til det kommersielle tilbudet.

d. NRKs tilbud skal ha tematisk og sjangermessig bredde.

e. NRK skal tilby nyheter, aktualiteter og kulturstoff for både smale og brede grupper, herunder egne kulturprogrammer. Tilbudet skal gjenspeile det mangfoldet som finnes i befolkningen. Blant annet skal NRKs samlede tilbud appellere til alle aldersgrupper.

f. NRK skal bidra til økt kunnskap om internasjonale forhold.

g. NRK skal formidle innhold fra Norden og bidra til kunnskap om nordiske samfunnsforhold, kultur og språk.

h. NRK skal bidra til utdanning og læring, herunder tilby innhold tilrettelagt for skoleverket.

i. NRK skal fremme barns rett til ytringsfridom og informasjon, og skjerme barn mot skadelige former for innhold. NRK skal ha daglige norskspråklige programmer for barn under 12 år, jevnlige norskspråklige programmer for unge, og jevnlige programmer for barn og unge på samisk.

*§ 16 NRKs allmennkringkastingstilbud skal være ikke-kommersielt*

a. NRKs redaksjonelle avgjørelser skal ikke være styrt av kommersielle hensyn.

b. NRKs allmennkringkastingstilbud på radio, fjernsyn og tekst-tv skal være reklamefritt og skal ikke inneholde spesielle salgsfremmende henvisninger til konsernets kommersielle tjenester og produkter.

c. NRK kan ha reklame på Internett, med unntak for nettsider som har barn som målgruppe. NRK skal tilstrebe et tydeligst mulig skille mellom allmennkringkastingstilbudet og kommersielle tjenester tilbudt på Internett. Nedlastingstjenester som tilbys innenfor allmennkringkastingstilbudet skal ikke inneholde reklameinnslag. Det bør utvises særlig varsomhet med å tilby innhold som utsetter publikum for kommersielt press. Dette gjelder særlig for programmer rettet mot barn og unge.

d. Lisensmidler og andre offentlige inntekter skal ikke subsidiere kommersielle aktiviteter. Det skal være et klart regnskapsmessig og driftsmessig skille mellom NRKs kommersielle aktiviteter og allmennkringkastingsvirksomheten

e. NRKs allmennkringkastingstilbud, både i tradisjonell programvirksomhet og i form av nye medietjenester, skal hovedsakelig finansieres ved kringkastingsavgift.

f. NRK skal kunne videreutvikle kommersielle tjenester som genererer overskudd som bidrar til å finansiere allmennkringkastingstjenester. Den forretningsmessige virksomheten skal være forenelig med de krav til kvalitet og integritet som gjelder for NRK

*§ 17 NRK skal ha et attraktivt innholdstilbud på Internett, mobil-tv mv.*

a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:
    - Nasjonale og internasjonale nyheter
    - Et eget regionalt nyhets- og innholdstilbud
    - Egenutviklet innhold for barn og unge
    - Fakta- og bakgrunnsinformasjon for nyheter, debatt og aktuelle
    - samfunnsspørsmål
    - Kunst og kultur
    - Sport og underholdning
    - Tjenester og spill som stimulerer til interaktiv deltakelse

b. NRK skal gjøre flest mulig av sine radio- og fjernsynsprogrammer tilgjengelig på Internett, både ved samtidig distribusjon og som arkivtjeneste for nedlasting og/eller individuell avspilling. NRK skal herunder minimum gjøre tilgjengelig hele sin egenproduserte sendeflate fra de siste sju dager som arkivtjeneste, forutsatt at dette ikke innebærer uforholdsmessig høye kostnader. NRK skal etterstrebe at også mest mulig av den øvrige sendeflaten fra siste sju dager gjøres tilgjengelig som arkivtjeneste.

c. NRKs programtilbud på Internett skal som hovedregel være gratis. Bruksavhengige kostnader som knyttes til programtilbudet skal likevel kunne kreves dekket ved brukerbetaling.

d. Bestemmelsene i forrige ledd skal ikke være til hinder for at NRK tilbyr programmer som kommersielle utgivelser. Slike utgivelser er ikke å anse som del av allmennkringkastingstilbudet og skal ikke ha et omfang som undergraver hovedprinsippet om at NRKs programtilbud på Internett skal være gratis.

e. NRK skal stimulere til kunnskap, forståelse og bruk av andre medieplattformer blant brukere i alle aldre.